Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. 18 апрель 1972 йил, сешанба ◆ № 91 (15.262). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетида

ТОШКЕНТ—ЧЎЛҚУВАРЛАРГА

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришда Сирдарё областининг колхозлари ва совхозларига оталиқ ёрдами кўрсатиш тўғрисида Тошкент шаҳар партия комитети белгилаган тадбирларни Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети маъқуллади. Барча область, шаҳар ва район комитетларига ҳар бир саноат, транспорт, алоқа, қурилиш-монтаж корхонасининг ва бошқа ташкилотларнинг колхозлар ва совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатишига доир конкрет тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш вазифаси топширилди.

Республика газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига Тошкент шаҳар партия комитетининг қимматли ташаббуси қувватланаётганлигини, шунингдек шаҳарнинг қишлоқни оталиққа олиш тадбирлари республикада қандай бажарилаётганлигини кенг ёритиб туриш топширилди.

◆ ◆

Тошкент шаҳар партия комитетининг Сирдарё областидаги совхозлар ва колхозларга оталиқ ёрдами кўрсатиш тадбирларида республика пойтахтидаги ҳар бир район, барча корхона ва ташкилот меҳнаткашларининг Сирдарё области хўжаликларида қилмоқчи бўлган ҳамма ишлари умумлаштириб берилди.

Беш йилликнинг охирига қадар шаҳар қишлоқ хўжалик меҳнатчилари учун пландан ташқари 390 та қишлоқ хўжалик машиналари — тракторлар, экскаваторлар, сеялкалар, прицеплар, пуркагичлар тайёрлаб беради. Хўжаликлар қўшимча равишда яна 70 та ремонтдан чиқарилган трактор мотори, 2 минг комплект хилма-хил инструмент, шунингдек қишлоқ хўжалик техникаси учун 800 минг сўмлик запас қисмлар оладилар. Бу йил дала ишлари даврида Сирдарё областига 500 нафар механизатор, 400 нафар слесарь, пайвандлаш агрегатлари, зарур механизмлар ва инструментлар билан жиҳозланган 75 та кўчма устахона, юк автомобиллари, бензин ва сув ташийдиган автомобиллар, 200 комплект слесарлик инструментлари юбориш планлаштириб қўйилди.

Сирдарё областининг чорвадорлари фермаларни механизациялаштирмоқ учун 28 комплект ускуналарни ўрнатишда ўзларини оталиққа олган Тошкент корхоналаридан тегишли ёрдам оладилар.

Тошкентдаги лойиҳалаш, илмий тадқиқот институтларининг, шунингдек олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг коллективлари қўриқ ерлардаги посёлкаларнинг бош планларини ишлаб чиқиш, ирригация ва мелиорация ишларининг илғор методларини жорий этиш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан ҳимоя қилиш, қишлоқ хўжалигини янада химиялаштириш, план-ҳисобот ишларининг даражасини ошириш ва шу каби ишлар бўйича ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олдилар. Илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтларининг комсомол ташкилотлари Мирзачўл проблемаларини ўрганиш ва ишлаб чиқиш жамоатчилик штаблари ва комиссиялари тузишга, агрономия масалаларига доир доимий консультациялар ташкил этишга, Мирзачўл учун лойиҳалар ишлаб чиқилишини назорат остига олишга қарор қилдилар.

Тошкентликлар дала шийпонлари, болалар боғчалари ва яслиларини қуриш ва ускуналашда чўлқуварларга ёрдамлашиш билан бирга Сирдарё областининг касалхоналари ва поликлиникаларига 150 нафар врач ва медицина ҳамшираси юборадилар. Улар соғлиқни сақлаш ишларини яхшилашга ёрдам берадилар. Пойтахт корхоналари пахта териш машиналари учун 1000 нафар механик-ҳайдовчи, бошқа хил мутахассис ишчилар — токарлар, пармаловчилар, фрезерчилар, электрчилар, газ пайвандчилар тайёрлаб, Мирзачўл совхозларига юборадилар.

Олимлар, халқ хўжалиги мутахассислари, лекторлар, врачлар ғоявий-тарбиявий ишларни ташкил этиш, лекциялар ва докладлар ўқиш, санитария маорифи ишларини уюштириш учун Сирдарё областининг колхозлари ва совхозларига жўнаб кетадилар. Бешта кўчма кино установка ҳамда энг яхши артистлардан ва бадиий ҳаваскорлик коллективлари аъзоларидан ташкил этилган бешта концерт бригадалари қўриқ ерлардаги хўжаликларнинг дала шийпонларига юборилади.

Тошкент шаҳар комсомол комитети шаҳар ва қишлоқ физкультура коллективлари ўртасида алоқаларни йўлга қўйиш, Сирдарё области аҳолиси орасида физкультура-спорт ишларини кенг авж олдириш мажбуриятини зиммасига олди. Пойтахтдаги спорт мактаб-интернатлари малакали ёрдам кўрсатиш учун қишлоқ ёшларининг спорт коллективларига бириктириб қўйилади. Тошкент ва Сирдарё области спортчилари ўртасида ўртоқлик ва расмий учрашувлар ўтказиш графиги ишлаб чиқилади.

1972 йил август ойида Тошкент меҳнаткашлари Сирдарё областининг колхозлари ва совхозларида Ўроқ ва Болға байрами ўтказадилар.

* * *

Шундай қилиб, Сирдарё областига Тошкентнинг оталиқ ёрдами ҳар томонлама кенгайиб бормоқда ва чуқурлашмоқда. Тошкент шаҳар партия комитетининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган тадбирлари чўлқуварларнинг эҳтиёжларини ўрганиш, шаҳардаги ишлаб чиқариш, лойиҳалаш коллективларининг ва илмий коллективларнинг имкониятларини ҳисобга олиш, оталиқ ёрдами кўрсатиш ишларини яхшилашнинг янги резервларини қидириб топиш йўлида олиб борилган катта ишларнинг самараси бўлди. Беш йилликда бажариш планлаштириб қўйилган ишларнинг муфассал рўйхатида мўлжалланган тадбирларнинг амалга оширилишини амалий назорат қилиб туриш гарови бўла оладиган конкретлик борлиги кўриниб турибди. Шу тадбирлар рўйхатидаги баъзи сатрларни кўрсатиб ўтайлик.

Тошкентдаги Собир Раҳимов районининг Сирдарё областидаги Ворошилов районига оталиқ ёрдами. «Миконд», темир-бетон буюмлар, «Металлфурнитура» заводлари — Свердлов номли колхозга 1972 йилда иккита дала шийпони қуриб берадилар, 200 сигирни соғишга мўлжалланган агрегатларни монтаж қилиб берадилар. 1973 йилда 2 та дала шийпони қурилади, сигирларга озуқа бериб турадиган механик ускуна монтаж қилинади. Битта токарлик станоги ва 300 метр темир-бетон нов юборилади.

«Ленин райони — Сирдарё районига. В. И. Ленин номидаги электрон техника заводи билан «Қизил тонг» фирмаси — Ильич номли колхозга, 1972—1975 йилларда колхозда телефон алоқаси вужудга келтирилади. Битта фрезер-рандалаш станоги юборилади: дала шийпонларининг олтитасида кўргазмали агитация стендлари ташкил этилади».

«Киров райони — Гулистон районига. «Ўртоқ» кондитер фабрикаси билан гидрометеорология хизмати бошқармаси — «Москва» колхозига. Колхозда радио алоқаси ташкил қилинади. Колхоз бинокорларига қурилиш материаллари билан ёрдам беради».

«Чилонзор райони — Боёвут районига. «Узгипросельстрой» институти 1, 2, 3-«Боёвут» совхозларига. Учта чорвачилик фермаси, уй-жой бинолари, болалар боғчаси, иккита кинотеатр, ҳаммом ва магазин қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари ишлаб чиқилади ва тайёрлаб юборилади».

«Ҳамза райони — Пахтакор районига. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг экономика, тарих, тил ва адабиёт институтлари Пахтакор район партия комитети ва район ижроия комитетининг планларига биноан ҳар кварталда билимнинг турли соҳаларига доир илмий-назарий конференциялар ва семинарлар ўтказиб турадилар. В. П. Чкалов номидаги авиация заводи—«Самарқанд» совхозига. 1972 йилда кўчма устахона, турли инструментлар, кислород баллонлари, бензин ташийдиган автомашина берилади. 10 та дала шийпони ремонт қилиб берилади, токзорлар учун 2 мингта шпалер тайёрлаб берилади, умумий саҳни ярим гектардан иборат 2 та теплица қуриб берилади. 2 та нефть базасини ремонтдан чиқариб, уларни ускуналашда ёрдам берилади. Совхозга икки нафар безатувчи рассом юборилади».

(Давоми иккинчи бетда).

ПАРТИЯ ДАЪВАТИ

Олам гулга бурканган шу баҳор айёмида, коинот яшарган, яшнаган шу кўклам чоғида, ер юзидаги ҳамма меҳнаткашлар ҳаётида революцион интилишлар жўш ураётган шу қутлуғ дамларда КПСС Марказий Комитетининг 1 Май чақириқлари қудратли куч, илҳомбахш садо бўлиб янгради. Бу жанговар чақириқларда миллионларнинг орзулари, умид-тилаклари, мақсад ва интилишлари ёрқин ифодасини топгандир.

Жонажон Коммунистик партия раҳбарлигида инсониятнинг ҳамма эзгу-орзу ниятлари ушаладиган коммунистик жамият қураётган совет халқи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этиш учун жон куйдириб ишламоқда. Она юртимизни янада қудратли, янада гўзал қилиш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда, тинч-тотув яшаш намунасини кўрсатмоқда, миллий мустақиллик учун, демократия ва социализм учун курашаётган ҳамма халқлар ва элатларни қўллаб-қувватламоқда, уларга мадад бермоқда.

Яшасин 1 Май—меҳнаткашларнинг империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашида халқаро бирдамлик куни!

Мамлакатимиздаги ҳамма халқлар, эл ва элатлар улуғ Ленин васиятларини дилга жо этиб, жонажон Коммунистик партиямиз раҳбарлигида халқ хўжалиги ва маданиятни янада юксалтиришда улкан муваффақиятларга эришмоқдалар. Совет Иттифоқидаги ҳамма оға-ини халқларнинг мададини ҳар кун, ҳар соат, ҳар он сезиб турган Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам беш йилликнинг улуғвор режаларини рўёбга чиқариш учун химия ва металлургия корхоналарида, Мирзачўлда ва Қарши даштида, Газли конларида, Мурунтовдаги олтин карьерларида, она ерга барака уруғлари қадалаётган бепоён далаларда дилларига ватан меҳрини, партия меҳрини жо этиб, қаҳрамонона меҳнат қилмоқдалар. СССРнинг 50 йиллигига муносиб меҳнат тўёналари тайёрламоқдалар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ярим асрлик тўйини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа кун сайин қизиб бормоқда. Ҳамиша бўлганидек, ҳозир ҳам Ленин партиясининг фарзандлари бўлган коммунистлар ҳамма қутлуғ, улуғ юмушларда бош бўлиб турибдилар, янги-янги ташаббусларни бошлаб бермоқдалар. Коммунистлар саноат корхоналарида, қурилиш майдонларида, баҳор насими эсиб турган далаларда фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар. Тошкент тўқимачилик комбинатининг меҳнатсевар ишчиларидан Лидия Казанцева билан Евгения Губина ўртоқлар беш йиллик вазифаларини муддатидан илгари бажарайлик, деган даъват билан ҳамкасбларига, бутун саноат меҳнаткашларига даъват қилдилар. Эл-юрт бу лафзи ҳалол тўқувчилар ваъдаларининг устидан чиқаётганликлари билан уларни қутламоқда. Бу хосиятли ташаббуснинг издошлари кўпайиб бормоқда. Ташаббускорларга эргашаётган минг-минглаб ишчилар меҳнат унумдорлигини ошириш учун ҳормай-толмай ишламоқдалар, ҳар бир завод ва фабрикада, цехда ва сменада янги-янги резерв ва имкониятларни қидириб топмоқдалар. Шу тариқа ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун кураш тобора кенг тус оляпти. Наманганлик механизатор коммунист Холдорали Хўжаев ва унинг минг-минглаб сафдошлари ҳар кун, ҳар соат ғанимат бўлган шу олтин дамларда чигит экишни соз ўтказмоқ учун ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

Янги беш йилликда Ўзбекистон саноати янада равнақ топади, индустриямизнинг ялпи маҳсулоти деярли бир ярим баравар кўпаяди. Илгари бўлганидек, бундан буён ҳам саноатимизнинг химия ва рангли металлургия, энергетика ва машинасозлик каби етакчи тармоқларини ривожлантиришга зўр берилади. 1972 йилнинг биринчи квартали якунлари саноатимизнинг ишчи ва инженер-техник ходимлари зиммаларидаги масъулиятни чуқур англаб, ишлаб чиқаришга янги техника ва илғор технологияни татбиқ этаётганликларидан, маҳсулотнинг сифати учун тинмай кураш олиб бораётганликларидан далолат бериб турибди. Ишчи синфимиз ва техника зиёлилари ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини янада ошириш, Ўзбекистон индустрияси шуҳратини янада кўтариш учун янги, янада юқори чўққиларга интилмоқдалар.

Республикамиз деҳқонлари СССР ташкил топганлигининг 50 йиллик юбилейи нишонланадиган табаррук йилда она-Ватанга камида 4 миллион 500 минг тонна «оқ олтин» армуғон этиш нияти билан яшамоқдалар. Пахтакорларимиз чигитни уюшқоқлик билан, энг қулай агротехника муддатларида экиб олиш, шу тариқа мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратиш учун ҳар бир дақиқани ғанимат билиб меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир мўлжалдаги майдоннинг катта қисмига уруғ ташланди. Баҳорнинг кечикиши сабабли рўй берган қийинчиликларни ақл-идрок билан бартараф этаётган деҳқонларимиз баҳорги юмушларни кўнгилдагидек сарожжон-саришта қилиб олишларига аминмиз.

Партия ва халқ тарбиясини кўриб вояга етган интеллигенциямиз коммунизмнинг моддий техника базасини барпо этишда актив иштирок этмоқда. Сирдарё ва Чорвоқдаги ноёб энергетика иншоотларида, Мирзачўл ва Қаршидаги каналлар ва дренаж тармоқларида, Тошкент тамғаси босилган самолётлар, пахта териш машиналари, тўқимачилик дастгоҳларида — буларнинг ҳаммасида ижодкор инженер-техникларнинг, олимлар, илмий ходимларнинг ақл-идроки, истеъдоди, меҳнатсеварлиги намоён бўлиб турибди. Ўзбекистон олимлари пахтанинг янги, серҳосил, вилтга бардошли навларини яратмоқдалар. Фан билан ишлаб чиқариш алоқаси янада мустаҳкам бўлиши учун ҳаракат қилмоқдалар. Адабиёт ва санъат арбоблари улуғ давримизга муносиб асарлар яратиш ишқида ижод этмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқлари тинчлик ва социал тараққиётнинг таянчи бўлган жаҳон социалистик системаси мамлакатлари халқларига битмас-туганмас илҳом бахш этади, капиталистик мамлакатларда монополистик капиталга қарши, меҳнаткашларнинг сиёсий, социал-иқтисодий ҳуқуқлари учун, социалистик идеалларнинг тантанаси учун фидокорона курашаётган меҳнаткашларга мадад бўлиб, куч-қувват қўшади. Биз совет кишилари ана шундай улуғ социалистик Ватанда яшаётганлигимиз ва инсониятнинг улуғ орзуларини рўёбга чиқараётганлигимиз учун ҳам бениёс бахтиёрмиз.

Тинчлик ва социализм кучларининг таянчи — улуғ Совет Ватанимиз мустаҳкамлансин ва гуллаб-яшнайверсин!

Марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида Ленин йўлидан коммунизм ғалабаси сари, олға!

ЧИРЧИҚДАГИ 160-қурилиш трестига қарашли 225-УНР ғишт терувчиси Мансур Абдураимовни трест коллективи яхши танийди. Бу меҳнатсевар бинокор қурилиш топшириқларини доимо ошириб бажараётганлиги, материалларни тежаб-тергаб сарфлаётганлиги, ёш ишчиларга меҳрибон устоз эканлиги билан ана шундай обрў-эътиборга сазовор бўляпти. Суратда: М. Абдураимов.

В. Тюргашкин фотоси.

ЧАҚИРИҚҚА ЖАВОБАН

КПСС Марказий Комитетининг 1 Май чақириқларини зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдик. Унда совет кишилари, бутун дунёдаги прогрессив инсониятнинг орзу-истаклари баён этилган. Биз тинчлик тарафдоримиз, бутун куч-ғайратимизни тинчликни абадий сақлаб қолишга сарфлаймиз. Чақириқларда қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига мурожаат қилиниб, **Қишлоқ меҳнатчилари! Ердан, техникадан, меҳнат ва моддий ресурслардан фойдаланишни яхшилангиз! Ҳамма қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ва чорвачилик маҳсулдорлигини оширингиз, маҳсулот етиштиришни кўпайтирингиз, унинг таннархини камайтирингиз!** — дейилади.

Совхозимиз коллективи бу чақириққа лаббай деб жавоб бермоқда. Чақириқлар эълон қилинган куни маккажўхори, беда экиш планларини бажардик. Шу куни далаларимизда 80 га яқин чигит экиш экипажи ишлаб, бир кунда икки кунлик иш бажарилди. Ҳар бир агрегатда ўртача 10 гектар майдонга барака уруғи қадалди.

Ҳ. САИДОВ,
Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг директори.

ЧИГИТ ЭКИШ КУНДАЛИГИ

Ўзбекистон ССР областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида 1972 йил 17 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — чигит экилган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида).

Андижон	157,3	85,3
Тошкент	113,1	84,5
Наманган	113,7	84,1
Сурхондарё	91,6	73,3
Сирдарё	127,2	56,8
Бухоро	86,3	55,6
Қашқадарё	46,0	43,9
Фарғона	70,2	37,0
Самарқанд	57,1	32,8
Хоразм	7,7	7,4
ҚҚ АССР	1,0	0,8
Республика бўйича:	871,2	52.7

ВИЗИТ ТУГАДИ

ИСТАМБУЛ, 17 апрель. (ТАСС). Туркия Республикасининг президенти Ж. Сунай таклифига биноан расмий визит билан Туркияда меҳмон бўлиб турган СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бугун Ватанига жўнаб кетди.

Н. В. Подгорний билан бирга унга ҳамроҳ бўлган расмий кишилар ҳам жўнаб кетишди.

Совет ва Туркия байроқлари билан безатилган Истамбул аэропортида Н. В. Подгорнийни ташқи ишлар министри Ҳ. Байулкен, Туркия Республикасининг СССРдаги элчиси А. Курал, Истамбул вилоятининг губернатори В. Пойраз, Туркиянинг бошқа расмий кишилари, шунингдек СССРнинг Туркиядаги элчиси В. Ф. Грубяков кузатиб қолдилар.

Н. В. Подгорний билан Ҳ. Байулкен фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Шу йил 29 ва 30 апрелдаги дам олиш кунлари 1 ва 2 Май байрам олди кунлари бўлиб, шунинг натижасида кўпчилик корхоналарда ва ташкилотларда тўрт кун сурункасига дам олиш куни тўғри келганлиги муносабати билан СССР Министрлар Совети қарор қилди:

1. 1972 йилнинг 29 ва 30 апрели иш кунлари деб хисоблансин.

2. Ишчилар ва хизматчилар фойдаланмаган шу икки дам олиш кунлари (1972 йилнинг 29 ва 30 апрели) уларнинг йиллик отпускасига қўшилсин ва шу кунлар учун отпуска кунлари сингари белгиланган тартибда хақ тўлансин.

БОЛГАРИЯ—ҚАШҚАДАРЁГА

КОСОН [«Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан]. Қарши чўлидаги «Муборак» посёлкасида мамлакатда биринчи газ-олтингугурт заводи барпо этилмоқда. Қурилишда болгариялик дўстларимиз ҳам қатнашишяпти. Болгариялик мутахассисларнинг рационализаторлик таклифи билан заводда 6 минг сўмлик маблағ тежаб қолинди.

Ёш мутахассис Димитрий Тайнов ҳаммага ўрнак кўрсатаётир. У электр тармоқларини автоматик усулда узиб қўйиш учун махсус реле ихтиро этди. Натижада электр энергия кам сарфланиб, техника хавфсизлиги яхшиланди. Қашқадарёликлар болгар мутахассислари ишидан ғоятда хурсанд бўлишяпти.

ХАЛҚИМИЗГА—СИФАТЛИ ГАЗЛАМА

МИРЗАЧЎЛ ДЕҲҚОНЛАРИ ИВАНОВОЛИК ТЎҚУВЧИЛАР ЧАҚИРИҒИГА ҚЎШИЛМОҚДАЛАР

Биз ивановолик тўқувчиларнинг Ўзбекистон пахтакорларига, пахта тозаловчиларига, олимлари, конструкторлари ва машинасозларига чақириғини ҳаяжон билан ўқиб чиқдик.

Уларнинг совет газламаларининг сифати тўғрисида жон куйдираётганликлари бизга ҳам тушунарлидир: бу бизнинг умумий ишимиз, умумий бурчимиз, бизнинг шон-шараф ва виждон ишимиздир.

Пахта чигитидан тайёр газламагача бўлган йўл жуда олисдир. Далаларимизда «оқ олтин» етиштириш ва йиғиб-териб олиш, уни тайёрлов пунктлари ва заводларга етказиб бериш, пахтани толага ва калавага, сўнгра газламага айлантириш устида минг-минглаб кишилар тер тўкиб меҳнат қиладилар. Бу газламаларнинг чиройли ва сифатли бўлиши ҳаммамизнинг ва ҳар биримизнинг ишимизга— пахтакор ва тайёрловчининг, пахта тозалаш заводи ишчисининг, йигирувчи ва тўқувчининг, пахта далалари учун машиналар ижодкорларининг, пахта тозалаш заводлари ва тўқувчилик фабрикалари учун станоклар яратувчиларнинг ишига боғлиқдир.

Чиндан ҳам еримизнинг бебаҳо эҳсони ҳисобланган пахта Ватанимиз учун, унинг халқ хўжалиги учун нақадар аҳамиятли эканлигини биз яхши биламиз. Кўпроқ пахта етказиб бериш ва юқори сифатли пахта етиштириш — Ўзбекистон деҳқонларининг интернационал бурчи. Шу сабабли биз бурчимизни шараф билан адо этишга ҳаракат қилмоқдамиз. Ҳар гектар еримизнинг янада саҳийроқ бўлишига эришиш, илгариги дашт ерларни ҳосилдор пайкалларга айлантириш мақсадида бутун тажрибамизни, бутун маҳоратимизни, қалбимиз ҳароратини сарфламоқдамиз. Мирзачўл бунга мисол бўла олади. Партия иродаси билан, совет кишиларининг фидокорона меҳнати туфайли асрлар бўйи бўш ётган ер халқимизга, коммунизмга хизмат қилмоқда. Сўнгги ўн уч йил ичида Мирзачўлда 200 минг гектардан ортиқ қўриқ ер ўзлаштирилди, бу ерлардан 1,2 миллион тоннага яқин пахта олинди.

Биз «оқ олтин» етиштиришни кўпайтириш тўғрисидагина эмас, шу билан бирга унинг сифатини яхшилаш тўғрисида ҳам жон куйдиришимиз лозим. Ўтган йили Мирзачўл совхозлари мамлакатга 234 минг тонна пахта етказиб берди ва планда белгиланган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга топширилди. Биз бунга дала ишларини кенг механизациялаш, меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив усулларини, жумладан, ҳосилни йиғиштириб олишнинг синалган усули — «бункер-тележка-тайёрлов пункти» усулини жорий этиш туфайли эришдик. Ҳосилни йиғиштириб олишда янги усулнинг жорий этилиши пахтанинг ифлосланиш даражасини анча камайтирди.

Пахта етиштириш мураккаб ва қийин иш, қўриқ ерда эса тағин ҳам қийинроқ. Бироқ, биз пахтадан тайёрланадиган буюмларнинг сифати қандай бўлишига бефарқ қарай олмаймиз. Чунки, «оқ олтин»нинг ҳар бир граммида меҳнатимизнинг, уйқусиз тунларимиз ва ташвишли кунларимизнинг, қалбимизнинг зарраси бор.

Ивановолик тўқувчиларнинг Ўзбекистон пахтакорларига, пахта тозаловчиларига, олимлари, конструкторлари ва машинасозларига чақириғига қўшилиб, биз пунктлар ва пахта тозалаш заводларининг ходимларига мурожаат қиламиз:

— далаларимизда етиштирилган «оқ олтин»ни эъзозланг. Унинг оз бўлса ҳам нобуд бўлишига, сифатининг бузилишига йўл қўйманг, уни тўғри сақлашни ташкил этинг;

— пахтани қайта ишлаш технологиясига ва стандартлар талабларига қатъий риоя этинг, толанинг яхши той қилинишини, маркировка қилиниб ташилишини таъминланг.

Пахта териш машиналари ижодкорларига ҳам истагимиз бор. Сизларнинг меҳнатингизни юксак баҳолаймиз, Сизнинг қўлларингиз билан яратилган «зангори кема»ларни эҳтиётлаб ишлатамиз. Мирзачўл совхозлари сўнгги йилларда ҳосилнинг 85 процентдан кўпроғини машиналар билан териб олаётган эканлар, пахта йиғим-терими муддатини аввалгидан уч баравар қисқартирган эканлар, буларнинг ҳаммаси сизларнинг меҳнатингиз туфайлидир. Ҳосилни ўз вақтида, ёғин-сочинга қолдирмай йиғиб-териб олиш эса хом ашёнинг сифатли бўлиши гаровидир.

Шунга қарамай, «зангори кема»лар янада такомиллаштиришни талаб қилади. Сизлар, бундан буён ҳам «зангори кема»нинг ҳар бир узелини ҳормай-толмай такомиллаштирасиз, машина терими вақтида бир чаноқ пахтанинг ҳам ерга тўкилмаслиги учун ҳар бир механизмнинг яхши ишлайдиган бўлишига эришасиз, деб умид қиламиз. Биз эса, ўз навбатида, пахтага хас-хашак, мой тўкилган чаноқлар аралашмаслиги учун «бункер — тележка—тайёрлов пункти» усулини янада пухтароқ амалга ошириш учун механик-ҳайдовчиларнинг маҳоратини ошириб борамиз.

Тошкент трактор заводи коллективига ҳам илтимосимиз бор. Пахтани қоп-қанорсиз ташишга мўлжалланган мавжуд тележкаларнинг ҳажми эндиликда пахта териш машиналари бункери сиғимига мос келмай қолди. Олти қаторда ишлайдиган машиналар бункери сиғимига мос бўлиши учун тележкалар ҳажмини ошириш керак.

Биз, совет кишилари, бу йил бутун дўстона кўп миллатли оиламиз билан ҳаммамизнинг қалбимизга яқин бўлган байрамни — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг олтин юбилейини нишонлаймиз. Шу шонли сана арафасида, биз байрамга нима билан борамиз, юбилей умумхалқ совғасига бизнинг моддий ва маънавий ҳиссамиз қандай бўлади, деб яна ва яна ўйламоқдамиз.

В. И. Ленин номидаги Глухово ип-газлама комбинати меҳнатчиларининг ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини сифатли газламалар ишлаб чиқариб ошириб бажариш билан нишонлаш ҳақидаги даъватини чин қалбдан қўллаб-қувватлаймиз. Мирзачўл совхозларининг деҳқонлари «Минглар шартномаси»га қўшилиб, ушбу юбилей йилида Ватанга 280 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш, ҳосилнинг 90 процентини машиналар билан териш, планда кўзда тутилган пахтанинг ҳаммасини тайёрлов пунктларига биринчи сортга топшириш мажбуриятини олдилар. Қўриқ ер деҳқонлари номидан: ўз сўзимизнинг устидан чиқамиз, деб яна бир бор ишонтирамиз.

Э. ХОЛМАТОВ — Пахтакор районидаги «Самарқанд» совхозининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони; С. СИДДИҚОВ — «Оқ олтин» районидаги «Фарғона» совхозининг директори; Н. ЖУРАЕВ — Ильич районидаги Титов номли совхоз бригадири; Ш. ТУХТАЕВА — Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз бригадири; И. ОХУНОВА, Ф. РАҲМОНҚУЛОВ, А. ЖУРАЕВ, А. ВАЛИЕВ, Э. БЕКИРОВ — пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Туркия Республикаси ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари принциплари тўғрисида

ДЕКЛАРАЦИЯ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва Туркия Республикасининг президенти Жавдад Сунай икки мамлакат ўртасидаги муносабатларда В. И. Ленин ва К. Отатурк асос солган тинчлик, дўстлик ва яхши қўшничилик анъаналарига мувофиқ,

икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Устави мақсадлари ва принципларига мувофиқ тарзда бўлиши бутун дунёда тинчлик ишига муҳим ҳисса қўшишини аниқ билиб,

икки мамлакатнинг бир-бирларига яқинлашуви улар ўртасида Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ва ҳамкорликни ривожлантириш манфаатларига мос бўлиб тушади, деб ҳисоблаб,

икки мамлакат ўртасида ҳақиқий ишончга асосланган яхши қўшничилик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантириш истагига амал қилиб,

Ўз мамлакатларида фаровонлик, барқарорлик ва тараққиётга кучайтириш нисбатан хайрихоҳ бўлиш яхши қўшничилик ривожлантирилишига ёрдам беришига ишонганликларини билдириб,

тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига содиқ эканликларини таъкидлаб,

ушбу Декларация томонларнинг ҳар бири ичларининг бир мамлакатга ва халқаро ташкилотларга нисбатан қабул қилган мажбуриятларига ҳеч бир таъллуқли эмаслигини ва бирон давлатга қарши қаратилмаганлигини қайд этиб, икки мамлакат ўзларининг икки томонлама ва халқаро муносабатларида қуйидаги принципларга амал қилишларини билдирадилар:

1. иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларда В. И. Ленин ва К. Отатурк асослаган тинчлик, дўстлик ва яхши қўшничилик анъаналарига мувофиқ ривожлантириш бориш;
2. давлатларнинг суверенитети ва тенг ҳуқуқлигини ҳурмат қилиш;
3. давлатларнинг территориал бутунлиги ва чегараларнинг дахлсизлигини ҳурмат қилиш;
4. давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик;
5. ҳар бир мамлакатнинг ўз сиёсий, социал, иқтисодий ва маданий системасини ўзи танлаш ва ривожлантиришидан иборат ажралмас ҳуқуқини ҳурмат қилиш;
6. куч ишлатмаслик ёки куч ишлатиш билан дўқ қилмаслик, шунингдек ўз территориясини бошқа давлатларга қарши агрессия қилиш ва қўпорувчилик ҳаракатлари учун бериб қўймаслик;
7. шартномалар ва халқаро ҳуқуқнинг бошқа манбаларидан келиб чиқувчи мажбуриятларни виждонан бажариш;
8. халқаро низоларни тинч воситалар билан бартараф этиш.

Анқара, 1972 йил, 17 апрель.

СОВЕТ—ТУРКИЯ ҚЎШМА АХБОРОТИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Туркия Республикаси президенти Жавдад Сунайнинг таклифига биноан 1972 йил 11 апрелдан 17 апрелгача расмий визит билан Туркияда бўлди.

Н. В. Подгорний билан Жавдад Сунай ўртасида бўлиб ўтган музокаралар тўғрисидаги қўшма ахборотда, жумладан бундай дейилади: СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ва Туркия Республикасининг президенти яхши қўшничилик муносабатлари В. И. Ленин ва К. Отатурк асос солган анъаналарга мувофиқ мустақиллик, территориал бутунлик, миллий суверенитет, тенг ҳуқуқлилик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принциплари асосида яхши ва ижобий ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд этдилар ҳамда Совет Иттифоқи билан Туркия ўртасида турли соҳалардаги муносабатларни янада ривожлантириш мақсадларидаги ғайрат-ҳаракатларини давом эттиришга аҳд қилганликларини таъкидладилар.

Томонлар ўзларининг иқтисодий ва савдо муносабатлари ҳар иккала мамлакатнинг истакларига ва манфаатларига мувофиқ муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд этдилар.

Улар 1967 йилнинг 25 мартида тузилган ҳукуматлараро битим доирасида эришилган тараққиёт 1972 йилда сульфат кислота заводини, нефтни қайта ишлаш заводини ҳамда ёғоч қиринди плита заводини фойдаланишга топширишга имкон беради, деб таъкидладилар. Алюминий заводига келганда, унинг гил ишлаб чиқарадиган қисмини 1973 йилда фойдаланишга топшириш мўлжалланади. Томонлар шу саноат объектларининг Туркия экономикаси ва Совет — Туркия иқтисодий муносабатларига қўшадиган ҳиссасининг муҳимлигини кўрсатиб ўтдилар. Бундан ташқари улар ҳозирги вақтда қурилаётган металлургия заводини йилига икки миллион тонна пўлат берадиган қилиб кенгайтириш ва кейинчалик унинг қувватини йилига 4 миллион тонна пўлат берадиган қилиб ошириш имкониятини назарда тутиш борасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида принципиал келишиб олдилар.

Халқаро проблемалар хусусида фикрлашиш чоғида, деб давом қилинади ахборотда, томонлар бир қанча актуал халқаро масалалар хусусида фикрлари бир-бирига монанд бўлганлигини қайд этдилар. Совет Иттифоқи ва Туркия кескинликни юмшатиш, тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш мақсадларида куч-ғайрат сарфлашга интилаётганликларини таъкидлаб ўтдилар.

Томонлар Европадаги вазиятни кўриб чиқдилар. Улар хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Европа кенгашини тайёрлаш масалаларига алоҳида эътибор бердилар ҳамда қитъада ишонч муҳити ўрнатилишига ёрдам бериш мақсадида сарфланаётган куч-ғайратларни мамнуният билан қайд этдилар, мана шу мақсад йўлида янги тараққиётга эришилади, деб умид билдирдилар.

Улар СССР билан ГФР ўртасида, Польша билан ГФР ўртасида имзоланган Шартномалар, шунингдек, 1971 йилнинг 3 сентябрида тузилган тўрт томонлама битим Европада кескинликни юмшатиш учун янги қулай имкониятлар пайдо бўлишига самарали тарзда ёрдам берди, деб таъкидладилар. Ҳар иккала томон СССР билан ГФР, ПХР билан ГФР ўртасида тузилган Шартномаларнинг кучга кириши Европа қитъасида ва бутун дунёда вазият яхшиланишига ёрдам беради, деб ҳисоблайдилар.

Томонлар, дейилади ахборотда, қуролсизланиш проблемасини кўриб чиқдилар ва халқаро назорат остида ялпи ва тўла қуролсизланиш, шу жумладан ядро қуролини тарк этишнинг самарали амалга оширилиши бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликнинг реал гарови бўлур эди, деган ишонч билдирдилар.

Томонлар қуролсизланиш проблемаси ҳозирги дунёнинг асосий проблемаларидан бири эканлигини таъкидлаб, қуролсизланишга бағишланган умумжаҳон конференциясининг чақирилиши қуролсизланиш соҳасида ўтказилаётган ишга қўшилган фойдали ҳисса бўлур эди, деб ҳисоблайдилар.

Томонлар ирқий камситиш ва мустамлакачилик қолдиқлари батамом тугатилиши зарур деган фикр билдирдилар ҳамда мустамлака мамлакатлар ва халқларига мустақиллик берилиши тўғрисида БМТ декларацияси тез, самарали бажарилиши зарур деган фикр билдирдилар.

Томонлар Яқин Шарқдаги кескин аҳволни муфассал кўриб чиқиб, можаронинг давом этиши Яқин Шарк районида ва бутун дунёда тинчлик иши учун нақадар жиддий хавф-хатар солишидан ташвишланаётганликларини яна бир бор изҳор этдилар. Улар БМТ бош секретари махсус вакили элчи Ярринг миссиясини қўллаб-қувватлашларини таъкидладилар. СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ва Туркия Республикасининг президенти территорияларни босиб олиш ва сиёсий фойда кўриш мақсадида куч ишлатилишига, шунингдек, қарорларни воқеа содир бўлганидан кейин мажбуран қабул қилдиришга қарши эканликларини таъкидлаганлари ҳолда Исроил қўшинлари босиб олган араб территорияларидан Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябридаги 242-сонли резолюциясига мувофиқ олиб чиқиб кетилишини талаб этдилар. Улар можаро одилона ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мақсадларида мана шу резолюция асосида тезда сиёсий йўл билан ҳал этилишига эришмоқ зарурлигини таъкидладилар. Улар можаронинг шу тарзда ҳал этилиши араб мамлакатларининг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини таъминламоғи лозим деб ҳисоблайдилар.

Музокаралар чоғида ҳар иккала томон Жанубий Осиё кичик қитъасидаги ташвишли аҳволни муҳокама қилдилар. Улар можаро ишонч ва ўзаро ҳурмат асосидаги музокаралар йўли билан тинч бартараф этилиши муҳим деб таъкидладилар.

Ҳар икки томон Вьетнамдаги вазият жиддий ташвиш туғдиради деб таъкидладилар ва манфаатдор томонлар вьетнам халқига ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини берувчи шундай қарорга мумкин қадар тезроқ келишлари зарур деган ишонч билдирдилар.

Улар можарони 1954 йилги Женева битимлари асосида музокаралар олиб бориш йўли билан тинч бартараф этилиши ушбу районда тинчлик ва хавфсизлик ўрнатилишига ёрдам беради, деб ишонч билдирдилар.

Томонлар Кипр масаласи хусусида батафсил фикрлашиб олдилар. Туркия томони воқеаларнинг сўнгги ривожи тўғрисида муфассал маълумот берди. Ҳар иккала томон мана шу воқеалар хусусида ташвишланаётганликларини изҳор қилдилар. Совет Иттифоқи ва Туркия Кипр масаласи хусусидаги позицияларини таъкидлаб ўтдилар. Улар Кипр проблемаси ҳар қандай формадаги энозисга қарши тинч йўл билан ҳал этилиши, Кипрдаги иккала — грек ва турк жамоаларининг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатлари уларнинг батамом хавфсизлик вазиятида тинч ҳаётини таъминланишига риоя қилган ҳолда Кипр республикасининг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлиги сақланиб қолиши учун курашадилар. Улар жамоалар ўртасида тенг ҳуқуқ асосида ўтиши лозим бўлган музокаралар давом эттирилишини ёқлаб гапирдилар ҳамда бу музокаралар муваффақият билан поёнига етади деб умид билдирдилар.

Ахборотда мамнуният билан қайд этиладики, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Н. В. Подгорнийнинг Туркияга қилган визити ва шу визит чоғида бўлиб ўтган музокаралар ва суҳбатлар Совет — Туркия муносабатларини ривожлантириш ишига яна бир ҳисса бўлиб қўшилади.

ВИЗИТ ТУГАДИ

(Боши биринчи бетда).

СССР Олий Совети Президиуми Раиси Н. В. Подгорнийнинг матбуот учун берган баёнотида бундай дейилади: «Биз Туркияда бўлган вақтда, турк халқининг ҳаёти ва меҳнати билан танишган чоғда олган бой таассуротларимиз билан бирга Ватанимизга қайтиб кетаяпмиз. Бу ерда Совет Иттифоқига нисбатан кўрсатилган ҳайрихоҳлик ва дўстликнинг ёрқин ифодаси бизнинг хотирамизда сақланиб қолади.

Президент Ж. Сунай ва Туркиянинг бошқа раҳбар арбоблари билан олиб борган музокараларимиз ва суҳбатларимиз самарали натижаларга олиб келди. Бу музокаралар ва суҳбатлар ҳамжиҳатлик, очиқ кўнгиллик ва дўстона вазиятда ўтди. СССР билан Туркия ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари принциплари тўғрисидаги декларация, қўшма ахборот ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларини, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, Совет—Туркия ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш учун янги имкониятлар ва истиқболлар очиб беради.

Совет Иттифоқи бундан буён ҳам Туркия билан дўстлик ва яхши қўшничилик йўлидан боришга астойдил интилади. Биз мамлакатларимиз ўртасида сиёсий муносабатларнинг ривожланиши, савдо-иқтисодий ва илмий-техника ҳамкорлигининг кенгайиши, маданий алоқаларнинг мустаҳкамланиши тарафдоримиз».

Н. В. Подгорний ўз баёнотида Туркия халқига эсон-омонлик ва муваффақиятлар тилади.

ИСТАМБУЛ. 17 апрель. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний самолёт бортидан Туркия Республикасининг президенти Жавдад Сунайга қуйидаги телеграммани юборди:

«Қўшни Туркия диёридан кета туриб мамлакатингизда бизни самимий, очиқ кўнгил билан кутиб олганликларингиз ва бизга меҳмондўстлик кўрсатганликларингиз учун Сизга, президент жаноблари, Туркия Республикасининг ҳукуматига ва гражданларига яна бир марта самимий миннатдорчилик изҳор этишни истайман.

Бир-биримизни қизиқтирувчи кўпгина масалалар юзасидан ўтказилган учрашувлар ва суҳбатлар ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатлари йўлида, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида СССР билан Туркия ўртасидаги дўстона, яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ишонч билдираман. Турк халқига муваффақиятлар ва эсон-омонлик тилайман».

Н. В. Подгорний ва унга ҳамроқ бўлган кишилар ўша куниёқ Москвага қайтиб келишди.

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ ТУРКИЯДА БЎЛИШИ

ИСТАМБУЛ, 17 апрель. (ТАСС). Туркия Республикасининг бош министри Нихат Эрим дўстлик визити билан Туркияда меҳмон бўлиб турган СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда совет томонидан Н. В. Подгорнийга ҳамроҳ бўлиб келган кишилар ҳозир бўлдилар. Туркия томонидан зиёфатда бош штаб бошлиғи М. Тағмач, ташқи ишлар министри Х. Байулкен, ҳукуматнинг бошқа аъзолари бўлдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида Н. Эрим ва Н. В. Подгорний нутқ сўзладилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИ билан МИЛЛАТЛАР СОВЕТИ ТАШҚИ ИШЛАР КОМИССИЯЛАРИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИ

17 апрелда Катта Кремль Саройида СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссияларининг иккинчи қўшма мажлиси бўлди.

Комиссияларнинг аъзолари СССР Олий Совети Президиуми томонидан комиссияларнинг хулоса чиқариши учун тақдим этилган ва 1970 йил 12 августда имзоланган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги Шартномани муҳокама қилишни давом эттирдилар.

Иттифоқ Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси КПСС Марказий Комитетининг секретари **М. А. Суслов** армия генерали, СССР Мудофаа министрининг ўринбосари депутат **И. Г. Павловскийга** сўз берди.

Депутатлардан Туркманистон ССР Красноводск нефтни қайта ишлаш заводининг бош оператори **А. А. Шулимова**, киевлик ёзувчи **М. А. Стельмах**, ВЦСПС секретари **П. Т. Пименов** ҳам сўзга чиқдилар.

Буларнинг ҳаммаси СССР билан ГФР ўртасидаги Шартнома ратификация қилинишини ёқлаб гапирдилар.

Шундан кейин **М. А. Суслов** нутқ сўзлади.

Биз, деди у, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тузилган Шартнома тўғрисида СССР ташқи ишлар министри ўртоқ А. А. Громиконинг ахборотини, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар совети ташқи ишлар комиссиялари аъзоларининг нутқларини тингладик.

Сўзга чиққан депутатлар 1970 йилнинг 12 августида СССР билан ГФР ўртасида Шартнома имзоланганлиги сўнгги йиллардаги энг муҳим халқаро воқеалардан бири бўлди, деб ҳақли равишда уқтириб ўтдилар.

Ушбу Шартноманинг аҳамияти даставвал шундаки, у СССР ва ГФР халқларининг, шунингдек Европадаги бошқа халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлаш тўғрисидаги ғамхўрлик билан суғорилгандир.

Совет томонидан Шартноманинг имзоланиши Совет Иттифоқи ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш ленинча принципини, совет ташқи сиёсатининг асосий негизларидан бири бўлган бу принципни оғишмай амалга ошириб бораётганлигидан далолат беради.

Шунинг учун ҳам биз кўриб чиқаётган Шартномани ташқи ишлар комиссияларининг бу ерда сўзга чиққан ҳамма аъзолари маъқулламоқдалар.

Шу билан бирга, депутатларнинг нутқларида Шартнома тузилишидан мамнуният сўзлари билан бирга ГФРда ушбу Шартномани ратификация қилиш теварагида олиб борилаётган мунозаралардан маълум даражада ташвишланиш кайфиятлари хам сезилди.

Шундай ташвишланиш тамомила ўринлидир. Инсоният тарихан қисқа бир муддат ичида Германия империализми бошлаган ва халқларга беҳад қурбонлар, мусибатлар, кулфатлар келтирган икки жаҳон урушини бошидан кечирди. Гитлерчи галалар Европани қонга ботирди. Улар бизнинг қитъамизни ёппасига қамоқ лагерига айлантириш ниятида эдилар. Охирги урушда Совет халқи айниқса оғир қурбонлар берганлигини биз ҳаммамиз яхши биламиз ва эслаймиз. Миллион-миллион совет кишилари, бошқа халқларнинг вакиллари фашизмга қарши курашда ўз жонларини қурбон қилдилар. Биз яна шунга ўхшаган фожианинг такрорланишини ҳеч истамаймиз. Замонавий вайронагарчилик қуроли ишлатиладиган янги уруш халқларнинг бошига киши тасаввур этиб бўлмайдиган кулфат-фалокатлар келтирган бўлур эди.

ГФР билан муносабатларимизнинг ривожи тўғрисида гапирадиган бўлсак, урушдан кейинги йиллар ҳам хотиржам бўлиш учун бизга бирон асос беролмайди. Тарих сабоқларидан тегишли хулосалар чиқариб олишни истамаган ГФРнинг ҳукмрон доиралари кўп йиллар мобайнида уруш якунларини ревизия қилиш авантюристик сиёсатини, реваншизм ва милитаризм сиёсатини, Совет Иттифокига ва Европадаги бошқа социалистик мамлакатларга нисбатан душманчилик сиёсатини олиб бордилар.

Буларнинг ҳаммаси яқин ўтмишнинг ходисалари бўлиб, булар биздан Германия Федератив Республикасига нисбатан ҳар қандай қадамни, ҳеч шубҳасиз, пухта ўйлаб қўйишни, тегишли равишда эҳтиёткорлик ва ҳушёрлик билан иш қилишни талаб этади.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати Германия Федератив Республикасидаги аҳволга, унинг ҳукмрон доиралари ўтказаётган сиёсатга жуда диққат ва эътибор бериб келдилар ва бермоқдалар, бу мамлакатдаги сиёсий кучлар нисбатининг эволюциясини ҳар доим кузатиб турибдилар. Кейинги йиллардаги ривожланишни анализ қилиб қарасак шуни кўрамизки, канцлер В. Брандт бошлиқ бўлган Германия Федератив Республикасининг ҳукумати Европадаги вазиятга реализм нуқтаи назаридан баҳо берди ва ўзининг ташқи сиёсатида мамлакатидаги аксарият аҳолининг «совуқ уруш» сарқитларини тугатишга интилаётганлигини ҳисобга олмоқда, Германия Федератив Республикаси ҳукумати Шартномани имзолаб, мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни яхшилаш ишига ҳам, шунингдек Европада кескинликни юмшатишга эришишга ҳам ўз ҳиссасини қўшишга тайёр эканлигини билдирди.

Бунда биз Германия Федератив Республикасида Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик ва яхши қўшничиликнинг йўлга қўйилишига ҳалақит беришга зўр бериб уринаётган, реванш олиш ва чегараларни қайтадан ўзгартириш тўғрисида бемаъни хом хаёллар билан яшаб келаётган, узоқ давом қиладиган тинчликка эришиш, Европада мустаҳкам хавфсизлик системасини вужудга келтириш йўлида қўйилаётган ҳар қандай қадамга тўғоноқ солаётган кучларнинг фаолиятини ҳам унутаётганимиз йўқ, албатта.

Совет ҳукумати мана шуларнинг ҳаммасини синчиклаб салмоқлаб кўриб, Германия Федератив Республикасининг ҳукумати билан Шартнома тузишни лозим топди. Биз тинчлик кучларининг реванш ва уруш кучлари устидан ғолиб бўлиб чиқишига ишонамиз. Шартнома ратификация қилинади, уни СССР Олий Совети Президиуми ва Германия Федератив Республикасининг парламенти ратификация қилганларидан кейин эса, ҳар иккала томон бу Шартномани оғишмай амалга ошира берадилар ва унга сўзсиз риоя қила берадилр, деган умиддамиз.

Совет Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги муносабатларнинг ривожланиши учун Шартноманинг аҳамияти ғоят катта эканлиги кўриниб турибди. Бу Шартнома ҳар иккала давлатимизга баб-баравар манфаат етказади, мамлакатларимиз халқларининг туб манфаатларига, улар ўртасида тинчлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик манфаатларига тўла-тўкис жавоб беради. Кимки бундан гумонсираса, у масъулиятсизларча гап сотиш билан шуғулланган бўлади, холос.

Шартнома ҳар иккала мамлакатимиз халқлари учун фойдали савдо-сотиқни, ўзаро манфаатли иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантиришга, маданий алоқаларни ривожлантиришга яхши негиз яратиб беради. Бу очиқ кўриниб турибди ва энди-ликда буни Германия Федератив Республикасининг ўзида ҳам кенг равишда эътироф қилмоқдалар. Бизнинг фикримизча, бу соҳада катта имкониятлар бор. Бу имкониятларни амалга ошириш йўлида келгусида жиддий ишлашга тўғри келади.

Бироқ, Москва Шартномасининг аҳамияти мамлакатларимизнинг икки томонлама алоқалари доирасидан анча кенг доирани ўз ичига олади. СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш бутун Европа қитъаси учун янги истиқболлар очиб беради. Европанинг барча тараққийпарвар кучлари рўёбга чиқариш учун кўпдан бери курашиб келаётган мақсадларга эришишга, мустаҳкам хавфсизликка, Европадаги давлатларнинг ижтимоий тузумидан қатъий назар мана шу ҳамма давлатлар ўртасида яхши қўшничилик ва ҳамкорлик муносабатларини ўрнатишга реал имконият очилади.

Биз муҳокама қилаётган ҳужжатда Совет Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси, биз «халқаро тинчликни сақлаб туришни ва кескинликни юмшатишга эришишни ўз сиёсатимизнинг муҳим мақсади деб ҳисоблаймиз» ва «Европада вазиятни нормаллаштиришга ва Европадаги барча давлатлар ўртасида тинч муносабатларни нормаллаштиришга кўмаклаша берамиз», деб қайд қилиб ўтдилар.

Иккинчи жаҳон уруши натижасида вужудга келган сиёсий ва территориал реалликларни тан олиш Европада тинчлик ва хавфсизликни таъминлашнинг энг муҳим масаласидир.

Шу сабабли ғоят муҳим нарса шуки, аҳдлашувчи томонлар Европадаги ҳозирги чегараларнинг бузилмаслигини тан олишни биринчи ўринга қўймоқдалар. Шартноманинг учинчи моддасида бундай дейилади: улар ҳеч кимдан ҳеч қандай территория даъво қилмайдилар, келгусида ҳам бундай даъво қилиб чиқмайдилар ва Европадаги барча давлатларнинг территориал бутунлигига ҳеч сўзсиз риоя қила берадилар. Польша Халқ Республикаси ғарбий чегарасининг — Одер — Нейсе чизиғининг бузилмаслиги, шунингдек Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги чегаранинг бузилмаслиги Шартномада алоҳида қайд қилиб ўтилди.

Шу билан бир вақтда томонлар Европа хавфсизлигига ва халқаро хавфсизликка тааллуқли масалаларнинг ҳаммасида, шунингдек ўзларининг ўзаро муносабатларида ҳам куч билан ёхуд куч қўлланиш билан дўқ қилишдан ўзларини тийиб туриш мажбуриятини зиммаларига олдилар.

Ўз-ўзидан маълумки, Шартнома ратификация қилинганидан кейин унинг амалий аҳамияти тўла ҳажмда намоён бўлади. Лекин Шартнома имзолангандан кейин муҳим ўзгаришлар рўй бера бошлаганлигини ва бунинг натижасида Европада сиёсий иқлим яхшиланаётганлигини ҳозирнинг ўзида ҳам қайд қилишимиз мумкин.

1970 йилнинг декабрида Польша Халқ Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида Шартнома тузилганлигини, 1971 йилда Ғарбий Берлинга доир тўрт томонлама битим тузилганлигини, бу битим халқаро кескинликнинг энг жиддий манбаларидан бирини тугатишга ёрдам бераётганлигини кўрсатиб ўтишнинг ўзигина кифоя қилади. Ғарбий Берлинга доир битим Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги бир қанча муҳим масалаларни ҳар иккала герман давлатининг тўла тенг ҳуқуқлилиги асосида бартараф қилиш учун ҳам йўл очиб берди.

Хуллас, Шартнома имзолангандан кейин ўтган вақт бу Шартноманинг характери, унда баён қилинган принциплар Европада кескинликни юмшатиш ва социал системалари турлича бўлган мамлакатлар ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш йўлида пайдо бўла бошлаган тенденцияга тўла равишда мос бўлиб тушаётганлигини кўрсатди.

Мамнуният билан шуни қайд қилиш мумкинки, жуда кўп мамлакатларнинг ва Европадан ташқаридаги мамлакатларнинг ҳам ҳукуматлари ва халқлари СССР билан Германия Федератив Республикасининг, Польша Халқ Республикаси билан Германия Федератив Республикасининг Шартномаларини қўллаб-қувватламоқдалар ва бу Шартномалар ратификация қилинади, деб умид билдирмоқдалар.

Ўз-ўзидан маълумки, Германия Федератив Республикасида кескинликни кўп йиллардан бери кучайтириб келаётган маълум кучлар ўз мақсадларидан осонлик билан воз кечиб қўя қоладилар, деб ҳисоблаш нотўғри бўлур эди. Аксинча, улар СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги Шартноманинг ратификация қилинишига ғов солишга зўр бериб интилмоқдалар. Улар ўз мамлакати аҳолисининг манфаатларини, Европадаги тинчлик ва ҳамкорлик манфаатларини асло ўйламайдилар.

Шартномани ратификация қилиш жараёни ҳозирги вақтда Германия Федератив Республикасида сиёсий кураш кескинлашган вазиятда ўтмоқда. Қайси сиёсий кучлар кескинликни юмшатиш йўлида ҳаракат қилаётиру, қайсилари бунга қарши ҳаракат қилаётганлиги мана шу кураш давомида очиқ-ойдин аён бўлиб қолмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев яқинда совет касаба союзларининг XV съездида сўзлаган нутқида ҳақли равишда уқтириб айтдики, «Ҳозирги вақтда Германия Федератив Республикаси олдида масъулиятли вазифа турибди. Бу вазифани ҳал қилиш Германия Федератив Республикаси халқининг тақдирини, унга нисбатан бошқа давлатларнинг муносабатини кўп йилларга кифоя қиларлик қилиб белгилаб беради. У ё ҳамкорлик қилишни, ёки конфронтацияни, ё кескинликни юмшатишни, ёки уни кучайтиришни танлаб олиши, оқибат натижада ё тинчлик сиёсатини ёки уруш сиёсатини танлаб олиши керак».

Жуда очиқ-ойдин қилиб шуни айтмоқ керакки, СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасида имзоланган Шартномани ратификация қилдирмаслик биринчи навбатда Германия Федератив Республикасининг ўзи ва унинг халқи учун ғоят салбий оқибатларга олиб келган бўлур эди. Фақат Совет Иттифоқинингина эмас, шу билан бирга Европадаги бошқа мамлакатларнинг ҳам Германия Федератив Республикасининг сиёсатига бўлган ишончларига путур етказилган бўлур эди. Совет — Ғарбий Германия муносабатларининг бутун ривожланиши хавф остида қолдирилган бўлур эди ҳамда Европа қитъасидаги кескинликни юмшатиш ишига, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш ишига жиддий зарар етказилган бўлур эди.

Бироқ, биз аминмизки, халқларнинг, шу жумладан, Германия Федератив Республикасининг ўзидаги халқларнинг ҳам тинчликка бўлган иродасини ифодаловчи ақл-идрок кучлари ўзининг қатъий сўзини айтади.

Ўртоқлар! СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасида 1970 йил 12 августда тузилган Шартномани Совет Иттифоқининг, Европадаги бошқа социалистик ва носоциалистик мамлакатларнинг кенг жамоатчилиги қитъамизда тинчлик ва хавфсизлик ишига ёрдам берувчи Шартнома, деб маъқуллаб кутиб олди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тузилган ва СССР Министрлар Совети тақдим этган Шартнома маъқуллансин ва бу Шартномани ратификация қилиш СССР Олий Совети Президиумига тавсия этилсин, деган таклиф киритилади.

Шартномани муҳокама қилиш тугалланди. Депутатлар СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссияларининг СССР билан ГФР ўртасидаги Шартномани ратификация қилиш юзасидан чиқарган қуйидаги хулосасини якдиллик билан қабул қиладилар:

«СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасида 1970 йил 12 августда Москвада имзоланган Шартномани ратификация қилиш тўғрисида СССР Министрлар Советининг СССР Олий Совети Президиуми томонидан хулоса чиқариш учун топширилган таклифини ўзларининг 1972 йил 12 ва 17 апрелдаги қўшма мажлисларида кўриб чиқиб, бу таклифни маъқуллайдилар ва СССР Олий Совети Президиумига мазкур Шартномани ратификация қилишни тавсия этадилар».

* * *

СССР Олий Совети комиссияларининг ишида СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ташқи ишлар комиссияси раисининг ўринбосари **К. Ф. Катушев**, СССР Олий Совети Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссияси раисининг ўринбосари **А. Ю. Снечкус**, СССР ташқи ишлар министри, депутат **А. А. Громико** қатнашдилар.

Комиссияларнинг мажлисида СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари **Ф. А. Сурганов**, СССР Олий Совети палаталарининг раислари **А. П. Шитиков** ва **Е. С. Насриддинова**, ГФР билан парламент алоқалари СССР парламент группаси секциясининг раиси, депутат **Л. М. Замятин** иштирок этдилар. (ТАСС).

ТОШКЕНТ— ЧЎЛҚУВАРЛАРГА

(Боши биринчи бетда).

«Куйбишев райони — Ильич районига. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти — райoннинг барча хўжаликларига. Институтнинг ўқув хўжалигида пахта тайёрлаш машиналари учун пландан ташқари камида 500 нафар механик-ҳайдовчи ўқитилади». «Ташкенткабель» заводи — 7-совхозга. Совхознинг 3 бўлимида электр чироқлари ўрнатиб берилади, хўжаликлар радиолаштирилади, металл ва ҳар хил электр материаллари етказиб берилади».

«Октябрь райони —Дўстлик районига. «Узтрансстроймеханизация» тресть ва алоқа лойиҳалаш институти — А. Саркисов номли совхозга. 1972 йилда «Дўстлик» каналини ишга туширишш тезлаштирилади. Совхоз телефон станциясининг лойиҳаси тайёрлаб берилади».

«Фрунзе райони — Мирзачўл ва «Оқ олтин» районларига. Бухгалтерлик ҳисобот техникуми — «Партия XXIII съезди» совхозига, техникум ўқитувчилари ва юқори курс студентлари йиллик ҳисоботларни, саноат молия планларини тузишда ва инвентаризация ишларини ўтказишда совхозга ёрдамлашадилар. Тошкент тўқимачилик комбинати — Абай номли совхозга, слесарлар ва электриклар бригадаси юборилади. 2 та дала шийпони ремонт қилиб берилади ва безатилади».

Тошкентдаги барча ташкилотлар ва корхоналарнинг вазифалари, бажариладиган ишларнинг муддатлари кўрсатилиб, ана шу тарзда белгилаб қўйилди. Сирдарё областидаги колхоз ва совхозларни оталиққа олган коллективлар мўлжалланган шу ишларнинг ҳаммасини ишлаб чиқариш резервларидан яхшироқ фойдаланиш йўли билан пландан ташқари бажарадилар.

* * *

Республика шаҳарлари ва район марказларининг ишчилари, инженер-техник ходимлари, барча меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш, КПСС XXIV съездининг Директиваларини тағин ҳам муваффақиятлироқ бажариш ишида колхозлар ва совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатиш соҳасида тошкентликлар бошлаб берган ташаббусдан ибрат олиб, бу йўлда кенг иш бошлаб юборадилар, деб Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети қатъий ишонч билдирди. (ЎзТАГ).

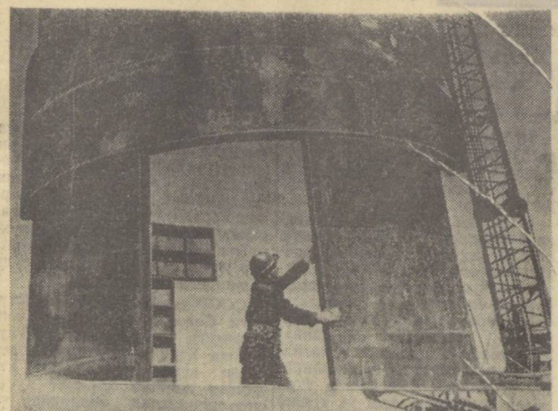

ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИ ҚУРИЛИШИДА

Республикамиз пойтахтининг «Халқлар дўстлиги» проспектида Тошкент метроси қурилишига тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. СУРАТЛАРДА (юқоридан пастга): 1. дастлабки шахта қурилишида монтажлаш. 2. Метрополитен иншооти ускуналарини йиғиш. 3. Биринчи участка маркшейдери О. Кожушко Фарҳод станцияси районидаги бўлажак туннель полигонида ўлчов ишларини олиб бормоқда.

И. Глауберзон фотолари.

КОНСТРУКТОРЛАР—ПАХТАКОРЛАРГА

ЯНГИ СЕЯЛКА

Қўриқ ерларда тупроққа чигит тушди. Республикамизнинг ҳамма ерларида чигит экиш қизғин тус олди. Аммо бу йил баҳор анча кечикиб келганлиги сабабли экиш мавсуми қисталанг бўлиб қолди. Уч кунда қиладиган ишни бир кунда бажариш, сеялкаларни тўхтовсиз ишлатиш зарур.

Лекин очиғини айтиш керакки, сеялкалар тез-тез мойлашни талаб қилиб, механизаторларнинг қўлини тутиб қолиши мумкин. Конструкторларимиз ана шундай шароитда механизаторларнинг ишини енгиллатиш йўлини топдилар. Улар мавсумда фақат бир марта мойланадиган сеялка яратишга муваффақ бўлдилар.

Шу муносабат билан штатсиз мухбиримиз пахтачилик машиналари бўйича Давлат махсус конструкторлик бюросининг етакчи конструктори О. Б. Владимировга бир неча саволлар билан мурожаат этди. У конструкторлар коллективи сеялкаларнинг техника қаровига кетадиган вақтни қисқартириш юзасидан қилган ишларни айтиб берди.

— Пахтачилик машиналари бўйича давлат махсус конструкторлик бюросида мавсумда бир марта мойланадиган сеялка яратилиб, у синаб кўрилди. Бундай сеялка экиш мавсумида мойлашни талаб қилмайди. Ваҳолонки, шу вақтгача механизаторлар сеялкаларнинг унумли ва аниқ ишлаши учун ҳар куни бир неча мартадан унинг иш органларини мойлашга мажбур эдилар. Биз эса механизаторларни бу ташвишлардан ҳоли қилдик. Эндиликда сеялка мавсум олдидан бир марта мойланганча мавсум охиригача ҳеч бир тихирлик қилмай ишлайверади. Биз сеялканинг ишқаланиш юз берадиган узелларига махсус ғовак материал-металлокерамикадан подшипниклар ўрнатдик. У мавсум давомида ана шу қисмларни ўзи мойлаб туради. Фақат мавсум охиридагина сеялкани занглаб қолмаслиги учун яна бир марта мойлаб қўйиш керак, холос.

Ҳозиргача бу сеялкалар ҳамма машина синаш станцияларида синаб кўрилиб, фойдаланишга тавсия этилди. Мукаммаллаштирилган сеялкаларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш энди «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва пахтачилик машиналари ишлаб чиқариш бўйича Бош бошқармага боғлиқ. Конструкторлар эндиликда культиваторларга ҳам мавсумда мойлаб турувчи махсус подшипниклар ўрнатишга ҳаракат қилишмоқда.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ»

Журналнинг учинчи сони Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Пахтачиликда техника тараққиётини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори билан очилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири Т. Г. Зинин «Техника тараққиёти — пахтачиликни юксалтиришнинг асоси» сарлавҳали мақоласи билан қатнашиб, мазкур қарорни атрофлича шарҳлаб берган.

Экономика ва ташкилий масалалар мавзуидаги «Бригаданинг ташкилий-технологик картаси», «Сут таннархини камайтириш», «Қишлоқ хўжалигини бошқариш» каби мақолаларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида меҳнатни илмий ташкил этиш, унинг самарадорлигини ошириш, сутчилик фермаларида комплекс механизацияни жорий этиш, шу йўл билан меҳнат унумдорлигини кўтариш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, қишлоқ хўжалигини бошқариш юзасидан барча тадбирларни тинмай такомиллаштириш, бошқариш ва планлаштириш ишларини марказлаштириш масалалари олға сурилади.

Журналда инженер Ю. Сичев ўзининг «Янги мослама» мақоласи билан қатнашган. Мақолада ток очадиган ва қатор ораларига ишлов берадиган янги мослама ҳақида тўхталиб ўтилади.

Пахта-беда алмашлаб экишнинг тупроқ унумдорлиги ва пахта ҳосилдорлигини оширишда катта самара бериши илмий ва амалий жиҳатдан исботланган. Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институтининг илмий ходимлари қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари П. Беседин, П. Бодров, М. Сорокинлар ўзларининг «Алмашлаб экиш ҳар бир хўжаликда бўлсин» деган мақолаларида бу усулнинг турли тупроқ шароитида қўлланилиши, юқори самара бериши мисоллар асосида ёритилади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бу илмий-ишлаб чиқариш журналида. бир группа олимлар ва ишлаб чиқариш етакчилари ғўзанинг «Тошкент 1, 2, 3» навлари агротехникаси ва унинг ўзига хос томонлари устида батафсил тўхталиб ўтадилар.

Булардан ташқари журналда пахтачиликнинг ёрқин истиқболлари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш ва электрлаштириш, ўрмон хўжалигини янада юксалтириш, фан янгиликлари ва илғор тажрибалар ҳақида, чорвачилик, пиллачилик, ғаллачилик, сабзавотчилик каби масалаларга оид кўпчиликни қизиқтирувчи материаллар берилган.

СССР 1971 ЙИЛДА

Марказий статистика бошқармаси тайёрлаган «СССР 1971 йил рақамларида» номли қисқа статистик тўпламни «Статистика» нашриёти босиб чиқарди.

Тўпламда СССР халқ хўжалигининг Совет ҳокимияти йилларида ривожланиши тўғрисидаги муҳим статистика маълумотлари берилган. Иттифоқдош республикалар экономикаси ва маданияти ривожланишининг кўрсаткичлари ҳам тўпламга киритилган.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилган кундан бери ўтган 50 йил ичида халқ хўжалигининг қандай ривожланиб бораётганлигини акс эттирувчи рақамлар махсус жадвалда кўрсатиб ўтилган. Тўпламда социалистик мамлакатлар экономикаси ва маданиятининг ўсишини кўрсатувчи баъзи маълумотлар келтирилган. Совет Иттифоқи экономикаси ва маданиятининг ривожланиши АҚШ ва бошқа капиталистик мамлакатларнинг шу соҳадаги кўрсаткичлари билан таққослаб берилган. (ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ДОНГДОР МАККАЖЎХОРИКОРЛАР ҚАНИ?»

Газетамизнинг шу йил 2 март сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада бошқа районлар билан бир қаторда, Сурхондарё областидаги Шеробод райони хўжаликларида ҳам илгари илғорлар маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириб, ном чиқарганликлари, лекин кейинги вақтда бу соҳага эътибор сусайтириб юборилганлиги сабабли экин майдонлари қисқариб, ҳосилдорлик камайиб кетганлиги кўрсатилганди.

Сурхондарё область қишлоқ хўжалик бошқармаси қуйидагиларни маълум қилди: мақола Шеробод район партия комитетининг бюросида муҳокама этилганида, кўрсатилган фактлар тўғри деб топилди. Районда маккажўхори экиладиган майдонларни кенгайтириш, бу экиндан мўл ҳосил етиштириш тадбирлари белгиланди. Шу мақсадда ҳамма хўжаликларда ихтисослаштирилган маккажўхоричилик бригадалари ташкил этилди.

Шўрчи районидаги «Ленинобод» колхозида ҳам дон учун экиладиган маккажўхори майдони кенгайтирилади.

«ЗАНЖИРБАНД ҚУДУҚ»

Булунғур районидаги «Красногвардейск» совхозининг иккинчи бўлимида янги қудуқ қазилган эди. Аҳоли 3-4 ой мириқиб сув ичди. Аммо орадан кўп вақт ўтмай қудуқдан сув чиқаришда ишлатиладиган насоснинг мотори темир будка ичига солиниб, занжирлаб қўйилди, устидан пайванд қилинди.

Ушбу сатрларни газетамизнинг шу йил 11 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган хатдан келтирдик. Хат юзасидан Булунғур район ижроия комитети текшириш ўтказган. Хатда келтирилган фактлар тасдиқланган. Сув чиқаришда фойдаланиладиган насоснинг мотори ремонт қилиниб, ишга туширилган. Аҳоли ичимлик сув билан таъминланган.

«ЭГАСИГА ТЕГМАГАН МАКТУБ»

Газетамизнинг шу йил 10 март сонида босилган ана шу сарлавҳали фельетонда бир группа тиллафурушларнинг кирдикорлари очиб ташланган ва улар Андижон область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг ОБХСси томонидан қўлга олингани хабар қилинган эди. Фельетон юзасидан редакцияга хатлар кела бошлади. Андижон шаҳар таксамотор паркидан келган жавоб хатида қуйидагилар хабар қилинади:

Фельетон паркимиз коллективининг умумий йиғилишида муҳокама қилинди. Йиғилиш қатнашчилари фельетонда келтирилган фактларнинг тўғрилигини қайд қилиш билан бирга, жиноий йўлга кириб, коллективнинг шаънига доғ туширган собиқ шофер Муҳаммад Бадаловнинг қилмишини қораладилар ва унга қаттиқ жазо берилишини талаб қилдилар.

Йиғилишда коллектив ўртасида ҳушёрлик ва ўзаро контроль сусайиб кетгани қайд этилди, келажакда бундай нотўғри хатти-ҳаракатларга йўл қўймаслик мақсадида сиёсий-тарбиявий ишларни янада кучайтиришга қаратилган қарор қабул қилинди.

«ЭЪТИБОРСИЗЛИК ОҚИБАТИ»

Газетамизнинг шу йил 24 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада бошқа областлар билан бирга, Тошкент областининг Бўка Юқори Чирчиқ, Урта Чирчиқ, Пискент ва Оққўрғон районларидаги қатор хўжаликларда минерал ўғитлар ҳамда заҳарли моддаларни сақлашга яхши эътибор берилмаётгани улар очиқ ҳавода қор-ёмғир остида қолиб нобуд бўлаётгани, сифати бузилаётгани кўрсатилганди.

Тошкент область қишлоқ хўжалик бошқармасидан бундай жавоб олинди: текширишда мақолада келтирилган фактлар тасдиқланди. Бўка, Юқори Чирчиқ Ўрта Чирчиқ, Пискент ва Оққўрғон районларининг баъзи хўжаликларида минерал ўғитлар ҳамда заҳарли моддаларни сақлашга эътибор берилмаганлиги тўғри.

Текшириш натижалари мақолада кўрсатилган районларнинг партия ва совет ташкилотлари томонидан муҳокама қилинди ҳамда минерал ўғитлар ва заҳарли моддаларни сақлашда йўл қўйилган камчиликларга барҳам бериш, бундан кейин ана шундай ҳолларнинг такрорланишига йўл қўймаслик тадбирлари белгиланди.

ҲАР БИР КИШИГА ИҚТИСОДИЙ БИЛИМ

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМ СИСТЕМАСИДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРГАРЛИК ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларга иқтисодий таълим беришни яхшилаш тўғрисида»ги қарорини бажаришда навбатдаги 1972—1973 ўқув йили муҳим босқич бўлади.

Мазкур қарорда иқтисодий мактабларда, тўгараклар ва семинарларда, коммунистик меҳнат мактабларида ва халқ университетларида меҳнаткашларга иқтисодий билим беришни кенг ривожлантириш, олий ўқув юртларида, техникумларда, ҳунар техника билим юртларида халқ хўжалиги учун кадрларнинг иқтисодий билими сифатини янада ошириш, институтларда, малака ошириш факультетларида ва курсларида турли категориядаги ходимларни иқтисодий жиҳатдан қайта тайёрлашни кучайтириш тадбирлари кўрсатиб берилди.

Бу соҳада қиладиган ишларимизнинг характери ва мазмунини КПСС XXIV съездининг кадрларга нисбатан қўйган юксак талаблари белгилаб бермоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев СССР касаба союзларининг XV съездида сўзлаган нутқида уқтириб ўтганидек «Ҳозирги вақтда меҳнатнинг, хўжаликни юритишнинг, бошқаришнинг илғор методларини ўрганиб олиш айниқса муҳим. Бу нарса ишимиз услубининг, партиямиз, бутун совет халқи бажараётган амалий ишларга бутун ёндошувимизнинг асосларидан бири бўлиб қолиши лозим».

КПСС Марказий Комитети кадрларга иқтисодий билим беришни ҳар бир ходим малакасини оширишнинг мутлақо зарур шарти деб, оммани тарбиялашнинг, тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли бажариш учун курашда омманинг активлигини оширишнинг муҳим томони, деб ҳисоблайди. Фан-техника революцияси бўлиб турган, социалистик хўжалик тўхтовсиз ривожланиб кенг миқёсда тараққий этаётган шароитда иқтисодий билимлар, шу билимларни амалда қўллана билиш ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишдаги энг муҳим омиллардан бири бўлиб қолмоқда. Шу сабабли бунда гап ўтган йилларнинг тажрибасини шунчаки такрорлаш устида бормасдан, балки бу ишда сифат жиҳатдан янги босқичга ўтиш тўғрисида боряпти.

Халқ хўжалигидаги раҳбар кадрларнинг ва мутахассисларнинг марксча-ленинча иқтисодий назария ва партиянинг иқтисодий сиёсати, илғор фан ва ишлаб чиқаришни бошқариш практикаси, тарбиявий фаолият соҳасидаги билимларини юксак даражага кўтариш ҳозир айниқса муҳим. Ишчилар, хизматчилар ва колхозчиларнинг билимларига нисбатан талаб анча ошиб бормоқда. **Иқтисодий ўқувни ташкил этишни, мазмунини ва сифатини яхшилаш корхоналарда ва тармоқларда олиб борилаётган иқтисодий ишни такомиллаштириш билан,** меҳнаткашларни ишлаб чиқаришни бошқаришга кенг тортиш билан, ҳар бир кишини уюшқоқлик, интизомлилик, ишчанлик, масъулиятли бўлиш сингари фазилатларга эга қилиб тарбиялаш билан қўшиб олиб бориш лозим.

КПСС XXIV съездидан кейин ўтган вақт ичида партия, касаба союз, комсомол, давлат ва хўжалик органлари иқтисодий ўқувни ташкил этишга доир бир қанча чораларни амалга оширдилар. Москва, Ленинград, Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Челябинск, Воронежнинг, шунингдек бошқа республикалар, ўлкалар ва областларнинг кўпгина корхоналарида меҳнаткашларга иқтисодий билим беришнинг асосланган перспектив планлари тузиб қўйилди. Свердловск областида мана шундай планлар ҳамма корхоналарда, шаҳарлар, районлар бўйича ва область миқёсида эса йиғма планлар ишлаб чиқилди. Баъзи область, ўлка партия комитетлари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, министрликлар ва идоралар ҳузурида иқтисодий таълим кенгашлари ишлай бошлади. Методик марказ вазифасини бажараётган иқтисодий кабинетлар тузиш тажрибаси ҳам диққатга сазовордир. КПСС Москва ва Новосибирск область комитетлари меҳнаткашларга иқтисодий билим беришни яхшилаш вазифаларини ўз пленумларида муҳокама қилдилар. Иқтисодий таълим системасида 1972—1973 ўқув йилига тайёргарлик тўғрисидаги тавсиялар партия органларига, министрликларга ва идораларга юборилди, намунавий ўқув планлари эълон қилинди. Мана шу ишларнинг ҳаммаси қандай бораётганлиги, «Экономическая газета»да систематик равишда ёритилиб турибди, саволларга жавоблар, методик консультациялар эълон қилинмоқда.

Бироқ ,меҳнаткашларга иқтисодий билим беришни такомиллаштириш тўғрисида ҳозирча ҳамма жойда ҳам актив иш олиб боriляпти, деб айтиб бўлмайди. Перспектив планларни тузиш, ўқиш формаларини белгилаб олиш, иқтисодий мактабларга раҳбар кадрларни ва ўқитувчиларни танлаш ва тайёрлаш ишлари суст бормоқда. Бир қанча жойларда хўжалик, партия ва касаба союз ходимлари иқтисодий билим бериш ишига эскича назар билан қарамоқдалар, оммани коммунистик руҳда тарбиялашнинг мана шу муҳим соҳасига партия томонидан қўйилаётган янги талабларни ҳисобга олмаётирлар.

Янги ўқув йилига тайёргарликнинг энг масъулиятли даври бошланди. Меҳнаткашлар орасида катта тушунтириш ишлари олиб борилиши, ҳар бир меҳнаткашлар коллективида, районлар, шаҳарлар, областлар, республикалар ва тармоқлар миқёсида иқтисодий ўқишни ташкил этиш керак.

Иқтисодий ўқиш меҳнаткашларнинг қуйидаги категориялари учун намунали ўқув планлари ва программаларига мувофиқ ўтказилади:

министрликларнинг ва идораларнинг раҳбар ходимлари;

корхоналарнинг, бирлашмаларнинг директорлари ва уларнинг ўринбосарлари;

колхозларнинг раислари, совхозларнинг директорлари ва хўжаликларнинг бош мутахассислари;

цехларнинг, бўлимларнинг бошлиқлари, мастерлар, саноат ва бошқа тармоқларнинг мутахассислари;

бошқарув ўрта бўғинининг раҳбарлари ҳамда колхозларнинг ва совхозларнинг мутахассислари;

ишчилар ва колхозчилар.

Министрликлар идоралар, тармоқларнинг ўзига хос хусусиятини ҳисобга олиб, намунали планларни ва программаларни тўлдирадилар ва конкретлаштирадилар. Малакани ошириш системасининг ва иқтисодий пропаганда оммавий формаларининг амалдаги программалари ҳам намунавий программаларга мувофиқлаштирилади.

Ўқув планлари лекциялар, семинарлар, амалий топшириқларни, рефератларни, курс ишларини бажаришга, якунловчи машғулотлар ва зачётлар ўтказиш учун ажратилган вақтни ўз ичига олади. Ишдан бўш вақтда ўқиш ташкил этилганида икки йиллик муддат энг мақсадга мувофиқ муддат деб ҳисобланади. Министрликлар ва идоралар малакани ошириш системасида иқтисодий билим беришнинг қисқартирилган муддатларини тайинлаб қўйишлари мумкин, лекин бундай ҳолларда машғулотлар вақти кўпайтирилади ва машғулотлар тез-тез ўтказиб турилади.

Иқтисодий курсларни ўзбошимчалик билан қисқартиришга, кадрларни ўқитишга юзакилик, расмиятчилик билан қарашга йўл қўйиб бўлмайди. Шу муносабат билан, масалан, бир қанча корхоналарда бошқарувнинг ўрта бўғин ходимлари учун 90 ўқув соатига мўлжалланган «Ишлаб чиқариш экономикасининг ва уни бошқаришнинг асослари» курсини ишлаб чиқаришдан ажратилмаган ҳолда ўқиш учун ташкил этилган малака ошириш уч ойлик курсларида ўқитишга ҳаракат қилинаётганлиги бизни ташвишлантирмаслиги мумкин эмас.

Иқтисодий билим беришда шошма-шошарликка, ўқиётганлар сонини кўпайтириб, ўқиш сифатини пасайтириб юборишга йўл қўйиб бўлмайди. **Министрликлар ва идоралар, корхоналар ва муассасалар, партия, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларга иқтисодий билим беришни яхшилаш тўғрисида»ги қарорини қандай бажараётганликларига баҳо беришда ҳаммани «ўқишга тортиш», кўпроқ мактаб ва семинар очиш асос қилиб олинмасдан, балки кадрлар олаётган иқтисодий билимнинг сифати, ходимларнинг олган билимларини амалда қўллана билишлари асос қилиб олинилиши лозим.**

Кўпгина корхоналарда, бир қанча район, шаҳар, область партия ташкилотларида ўқишга тайёргарликнинг бориши корхоналар, совхозлар ва колхозлар раҳбарларининг; ишлаб чиқаришни бошқаришнинг ўрта бўғини раҳбарларидан ва мутахассисларидан 30-40 процентини, ишчи ва колхозчиларнинг 15-20 процентини иқтисодий ўқишга тортиш мумкинлигини кўрсатиб турибди.

Иқтисодий мактабларнинг раҳбарларини ва ўқитувчиларини танлаш ва уларни ўқитишни ташкил этиш машғулотларга тайёргарлик кўришнинг ҳозирги энг асосий проблемаси бўлиб турибди. Ишнинг муваффақияти биринчи галда мана шу кадрларга, уларнинг малакасига боғлиқ. Меҳнаткашлар коллективларининг ҳаммасида, тармоқлар, районлар, шаҳарлар, областлар ва республикалар миқёсида, вақтни ўтказмай туриб, мана шундай кадрларга бўлган умумий талабни белгилаб олиш, бу кадрларнинг мавжудлигини ва тайёргарлик даражасини аниқлаб олиш сира кечиктирилмайдиган жуда муҳим ишдир.

Пропагандистларни танлашда экономика соҳасида ишлаб турган ходимларни, олий ўқув юртларининг ва техникумларнинг ўқитувчиларини, илмий-тадқиқот институтларининг ходимларини, иқтисодий жиҳатдан тайёргарлиги яхшироқ бўлган инженер-техник кадрларни назарда тутиш керак. **Мутахассис экономистлардан авайлаб, оқилона фойдаланиш, уларни бошқа топшириқларни бажаришдан имкони борича озод қилиб қўйиш, уларнинг куч ва ғайратини иқтисодий пропаганда соҳасига тўплаш керак.**

Тажриба шуни кўрсатиб турибдики, ишчилар учун иқтисодий мактабларнинг раҳбарларини тайёрлашни йирик корхоналарда ва бирлашмаларда бевосита ташкил этиш мумкин. Бунга Харьковдаги С. М. Киров номли турбина заводи мисол бўла олади. Бу завод пропагандистларининг составини партком мажлисида кўриб чиқилди. Сўнгра ҳар бири 60 кишилик иккита ўқув группаси ташкил этилди. Бу группаларда машғулотларни корхонанинг раҳбарлари ва етакчи мутахассислари, шаҳарнинг иқтисодчи олимлари олиб бормоқда. Унчалик катта бўлмаган корхоналар, колхозлар ва совхозлар учун пропагандистларни шаҳар, район (зона) курсларида тайёрлаш мақсадга мувофиқ бўлади.

Халқ хўжалигининг ўрта бўғини ходимлари ва мутахассислари учун очилган иқтисодий мактаблар ва семинарлар раҳбарларини олий ўқув юртлари қошидаги курсларда ўқитиш самарали бўлиши мумкин. Масалан, Киев областида саккизта олий ўқув юртида март ойида мана шундай курслар иш бошлади. Шу мақсад учун малакани ошириш институтларидан ва факультетларидан ҳам фойдаланиш мумкин, чунончи Қурилиш, йўл ва Коммунал машинасозлиги министрлиги ўқув йили бошлангунча тармоқ институтида иқтисодий таълим системаси учун 500 нафардан кўпроқ ўқитувчи тайёрлашни мўлжаллаб қўйди. Бошқа иттифоқ ва иттифоқдош республика министрликларида ҳам мана шундай имкониятлар бор. Белоруссияда республика министрликлари бутун йил давомида корхоналарда иқтисодий мактабларнинг раҳбарлари билан олий ўқув юртларининг ёрдамига суяниб тўрттадан семинар ўтказадилар.

Ўқув йили бошлангунча курслар, мактаблар ва семинарларнинг пропагандистларини, тингловчиларини, ўқув қуроллари ва кўргазмали қуроллар билан таъминлаб қўйиш, партия ва ҳукуматнинг иқтисодий масалаларга доир қарорлари қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида, беш йиллик планларнинг топшириқлари қандай бажарилаётганлиги, меҳнаткашлар коллективларининг ва тармоқларнинг иқтисодий ҳаёти тўғрисида уларни хабардор қилиб туриш керак. Бунинг учун министрликлар ва идоралар илмий-техника информацияси системасидан фойдаланиб, тармоқнинг ўзига хос хусусиятларини ва илғор тажриба муваффақиятларини акс эттирувчи кутубхоначалар, ахборот материаллари чиқаришни ташкил этиб, кўпгина иш қилишлари мумкин. Сиёсий адабиёт нашриёти. «Экономика», «Мисль» нашриётлари ходимларининг ва авторлар коллективларининг бурчи шуки, улар иқтисодий таълим системаси учун юқори сифатли дарсликларни ўз вақтида тайёрлаб беришлари керак.

Умумий иқтисодий ва тармоқ журналлари, марказий, республика ва область газеталари, радио ва телевидение янги ўқув йилига тайёрланишда актив қатнашишлари лозим. Улар иқтисодий мактабларнинг раҳбарларига ва тингловчиларига ҳамда иқтисодий таълимнинг турли формаларида шуғулланувчиларга ёрдам материалларини оператив равишда эълон қилиб туришлари зарур.

Иқтисодий таълим системасида ўқув йилини бошлашга тайёргарлик кўришга доир тавсияларда бу **системани коммунистларга марксча-ленинча билим беришни ва комсомолларга сиёсий билим беришни ташкил этиш билан бир-бирига боғлаб олиб боришнинг асосий принциплари белгилаб берилди.** Миллион-миллион тингловчилар КПСС тарихи, фалсафа, илмий коммунизм, КПСС иқтисодий сиёсатининг асослари, сиёсий иқтисод ва бошқа фанларга доир ўзларининг билимларини бундан буён ҳам тўлдириб, мукаммаллаштираверадилар. Ўрганилаётган шу билимлар ҳажмини қисқартмаслик ёки узиб қўймаслик керак. Шу билан бир вақтда партия маорифи системасида иқтисодий масалаларни ўрганишни иқтисодий таълим намунавий программаларига яқинлаштирмоқ керак.

Бошланғич сиёсий мактабларда, масалан, иқтисодий билим асослари икки йиллик иқтисодий мактабларнинг программаси асосида ўрганилади. Марксизм-ленинизм мактабларида сиёсий иқтисод ёки илмий коммунизм асосларини ўрганиш ниҳоясига етказилгандан кейин ишчилар учун «Иқтисодий билим асослари» курси бўйича машғулотлар ташкил этиш, бошқарувнинг ўрта бўғини раҳбарлари учун эса «Экономика ва ишлаб чиқаришни бошқариш асослари» курси бўйича машғулотлар ташкил этиш мумкин. Марксизм-ленинизм билимларини ўрганишнинг олий бўғинида иқтисодий проблемаларга, марксизм-ленинизм университетларининг ҳамда партия-хўжалик активлари район мактабларининг иқтисодий курсларига доир назарий семинарларнинг тематикаси иқтисодий таълим системасининг ўқув планларига ва программаларига мувофиқ ҳолга келтирилади.

Коммунистик меҳнат мактабларининг программаларига ҳам зарур ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилади. Иқтисодий билимларни оширишнинг илғорлар тажрибасини ўрганишнинг ва меҳнаткашларни тарбиялашнинг муҳим формаси бўлган бундай мактаблар янада ривожлантирилади.

Кадрларга ва меҳнаткашлар кенг оммасига иқтисодий билим беришни таъминлашда давлат, хўжалик, партия, касаба союз органларининг, жамоат ташкилотларининг вазифалари КПСС Марказий Комитетининг қарорида аниқ белгилаб берилди. Буни планлаштириш ва ташкил этиш масъулияти, ўқув базасини мустаҳкамлаш вазифаси министрликлар ва идораларга, корхоналар, колхозлар ва муассасаларнинг раҳбарларига юклатилган. Партия комитетларига, уларнинг тармоқ ва идеология бўлимларига меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқувига доимий раҳбарлик қилиб туриш топширилган. **Иқтисодий билим беришни ташкил этишда муваффақият қозониш корхона маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг куч-ғайратини бирлаштиришга ва уларнинг бир-бирлари билан маҳкам боғланиб ишлашларига кўп жиҳатдан боғлиқдир.**

Машғулотлар бошланишига унчалик кўп вақт қолгани йўқ. Ҳозир бутун гап шундаки, иқтисодий таълим системасида 1972—1973 ўқув йилига пухта тайёргарлик кўриш. КПСС XXIV съездининг қарорларини бажариш учун курашда омманинг ижодий активлигини ривожлантиришнинг таъсирли воситаси бўлган бу системадан тўлиқроқ фойдаланиш керак.

(«ПРАВДА»нинг редакцион мақоласи).

ТАСС БАЁНОТИ

16 апрелда АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари Вьетнам Демократик Республикасининг территориясига янги ҳужумлар қилди. Хайфон порти ва Ханой шаҳрининг атрофи бомбардимон қилинди ва тўпга тутилди. Тинч аҳоли орасида ҳалок бўлганлар бор, катта моддий зарар етказилди.

Совет кишилари АҚШнинг Вьетнамдаги мана шу тажовузкорлик ҳаракатларини ғазабланиб қораламоқдалар.

Ҳинди-Хитой районида Америка ҳарбий ҳаво ва ҳарбий денгиз кучлари янада кўпайтирилмоқда. Вьетнам Демократик Республикаси территориясига авиация ҳужумлари яна бошлаб юборилди. Вашингтон Париждаги музокараларни номаълум вақтгача тўхтатиб туришга қарор қилди. Мана шуларнинг ҳаммаси АҚШнинг, биз бу райондаги вазиятни тинч бартараф қилишга интилмоқдамиз, деган расмий гапларига бутунлай зид бўлиб тушмоқда. Ҳақиқатда АҚШ ҳарбийларининг Ҳинди-Хитой халқларига қарши жиноятларни давом эттираётганлиги ва кенгайтираётганлигини ҳеч қандай сохта важлар билан яшириб бўлмайди. Бу ҳол Ҳинди-Хитойдаги аҳволни, ҳаттоки бутун халқаро вазиятни тағин ҳам кўпроқ мураккаблаштиришга олиб келмаслиги мумкин эмас.

Мутлақо равшандирки, ўзининг миллий ҳуқуқлари, эркинлиги ва мустақиллиги учун одилона кураш олиб бораётган мард Вьетнам халқининг, Лаос ва Камбоджа ватанпарварларининг иродасини урушни «Вьетнамлаштириш» деб аталган машъум сиёсат доирасида ҳарбий тазъйиқ ўтказиш билан ҳам, янги дўқлар ва иғвогарликлар қилиш билан ҳам букиб бўлмайди.

Интернационал бирдамлик принципларига муттасил амал қилиб келаётган Совет Иттифоқи қаҳрамон Вьетнамга, Ҳинди-Хитойнинг барча ватанпарварларига империалистик агрессияни даф этишда зарур ёрдам ва мададни бериб, улар томонини олиб келди ва бундан буён ҳам уларнинг томонини олаверади.

Совет Иттифоқида Вьетнам Демократик Республикасига қарши Американинг бомбардимон қилишларини ва бошқа уруш ҳаракатларини тўхтатишни қатъий равишда талаб этмоқдалар. Найрангбозлик ва ҳукмронлик қилмай музокаралар олиб бориш йўли Ҳинди-Хитой проблемаларини ҳал этишнинг бирдан-бир йўлидир.

ТАСС ўзига берилган ваколатга биноан маълум қиладики, АҚШнинг Вьетнамдаги янги тажовузкорлиги муносабати билан воқеаларнинг ривожланишини совет раҳбар доиралари диққат билан кузатиб турибдилар.

АҚШ ҲУКУМАТИГА НОРОЗИЛИК

16 апрелда АҚШнинг СССРдаги элчиси Ж. Бим СССР ташқи ишлар министрлигига таклиф қилинди. Элчига қуйидаги баёнот берилди:

«Шу йил 16 апрелда Америка авиацияси Хайфонга ҳужум қилган вақтда порт бомбардимон қилинганлиги ва тўпга тутилганлиги натижасида у ерда турган совет савдо кемалари «Симферополь», «Борис Лавренев», «Самуил Маршак», «Селемжа»га шикаст етказилди — кемаларнинг кўп жойини, шу жумладан, экипажлар турадиган хоналарни ҳам ўқ тешиб ўтди. Совет денгизчиларининг ҳаёти ва хавфсизлиги таҳлика остида қолди. Совет кемаларида юк ортиш ва бўшатиш ишларини бажараётган порт ишчилари орасида ўлдирилганлар ва жароҳатланганлар бор.

Америка авиациясининг бу босқинчилик ҳаракатлари халқаро ҳуқуқнинг ва кемалар қатнови эркинлигининг ҳамма эътироф қилган нормаларини қўпол равишда бузишнинг ўзгинасидир. Америка қуролли кучларининг мана шу иғвогарлик ҳаракатлари ва бундай ҳаракатлардан келиб чиқиши мумкин бўлган хатарли оқибатлар учун АҚШ ҳукумати тўла равишда жавобгардир.

СССР ташқи ишлар министрлиги Совет ҳукуматининг топшириғига биноан АҚШ ҳукуматига Хайфон портида совет савдо кемаларига қарши қилинган жиноий ҳаракат хусусида норозилик билдиради ва Америка маъмурларидан бундай иғвогарликларнинг келгусида рўй беришига йўл қўймаслик учун дарҳол қаттиқ чоралар кўришни қатъий талаб этади».

Редактор М. ҚОРИЕВ

Турли мамлакатларда

ҒАЗАБ БИЛАН ҚОРАЛАМОҚДАЛАР

ПАРИЖ, 17 апрель. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси, умуммеҳнат конфедерацияси, Франция тинчлик ҳаракати ва Франциянинг бошқа прогрессив ташкилотлари матбуот учун берган баёнотларида Америка ҳарбий ҳаво кучлари ВДР пойтахти — Ханой атрофини ва Хайфон портини бомбардимон қилганлигини ғазаб билан қоралайдилар.

Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзоси Раймон Гюйо бундай деди: «АҚШ ҳукумати Вьетнамга доир Париж кенгашини барбод қилганидан кейин ва агрессор Жанубий Вьетнамда мағлубиятга учраб, «Вьетнамлаштириш» сиёсатининг миси чиққанлиги равшан бўлиб қолгандан сўнг уруш яна кенгайтирилаётганлиги Ҳинди-Хитойдаги аҳволни баттар чигаллаштиради». Франция Коммунистик партияси, деди Р. Гюйо, барча эркак ва аёл французларга мурожаат қилиб, АҚШ ҳукуматининг хиёнаткорона ва авантюристик сиёсатини қаттиқ қоралашга чақирди.

Франция тинчлик ҳаракатининг секретариати ўзининг маҳаллий бўлимларини мамлакатда Америка ҳарбийларининг янги жиноятларига қарши кенг кўламда норозилик ҳаракатини авж олдириб юборишга чақирди.

САНТЬЯГО, 17 апрель. (ТАСС). Чили Коммунистик партиясининг Марказий органи — «Сигло» газетаси ўзининг редакцион мақоласида қуйидагиларни ёзади: АҚШ ўз авиациясининг Вьетнам Демократик Республикаси территориясига осмондан ҳужумини янада кенгайтириш билан жаҳон афкор оммасига ва Америка халқининг ўзига ҳам дағдаға қилмоқда. Америка халқи эса Ҳинди-Хитой халқларига қарши қилинаётган агрессия дарҳол тўхтатилишини ва Шарқи-Жанубий Осиёдаги Америка қўшинлари батамом олиб чиқиб кетилишини талаб қилмоқда. Қўшма Штатлар ўзининг шу ҳаракатлари билан ВДР суверенитети ва хавфсизлигини қўпол равишда бузмоқда, халқаро ҳуқуқнинг энг оддий нормаларини поймол қилмоқда ва Вьетнамнинг бутун территориясидаги бомбардимонларни батамом ва ҳеч сўзсиз тўхтатиш тўғрисида ўз зиммасига олган мажбуриятни бузмоқда.

Газета чилиликларни агрессорни Ҳинди-Хитойдан чиқиб кетишга мажбур қилиш учун Вьетнам халқининг одилона курашини қўллаб-қувватлашга чақиради.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ДЕҲЛИ, 17. Бутун Ҳиндистон тинчлик комитети ҳамда Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Ҳиндистон уюшмаси Деҳлида ташкил этган оммавий норозилик митинги АҚШнинг Вьетнамдаги агрессия ҳаракатларини кескин қоралади, Американинг ВДРни бомбардимон қилаётганлигини дарҳол тўхтатиш ва Ҳинди-Хитойдаги барча ажнабий қўшинларни олиб чиқиб кетиш шиорлари остида ўтди.

◆ МОНТЕВИДЕО, 17 апрель. (ТАСС). Уругвайда ўттиз кун муддатгача фавқулодда ҳолат жорий қилинди. Бир қанча конституцион гарантиялар бекор этилди, ҳарбий-дала судлари таъсис қилинди.

Маҳаллий матбуот бу тадбирни шарҳлаб, уни кейинги вақтларда ўз фаолиятини кучайтириб юборган «тупамарос» яширин ташкилотини тор-мор қилиш учун ҳукумат қилаётган уринишдан бошқа нарса эмас, деб баҳоламоқда.

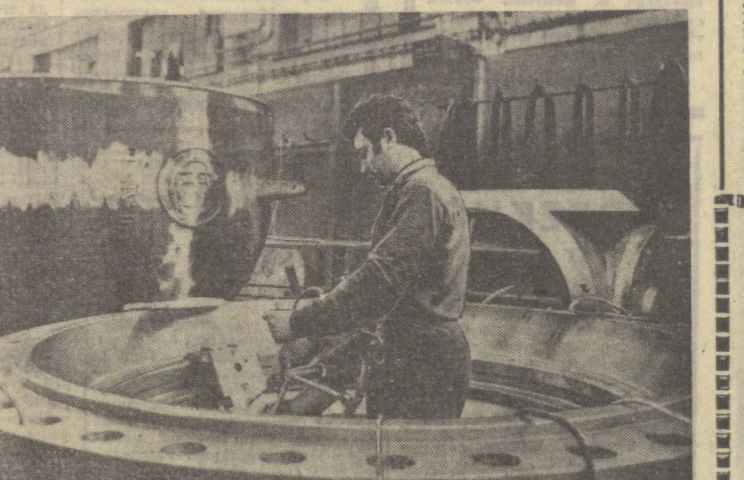

Совет Иттифоқидан Европа мамлакатлари бўйлаб илдиз отаётган дўстлик газопроводи линиялари Чехословакия территориясига бориб етди. Бу қувурдан Чехословакия ССР ва Германия Демократик Республикаси ва бошқа Ғарбий Европадаги дўст мамлакатларнинг саноат корхоналари ҳамда аҳолиси баҳраманд бўлади. Суратда: газопровод линияси қурилиши учун ускуналар ишлаб чиқарувчи Чехословакиядаги заводнинг цехида ишчи Рудольф Павлон буюртма бўйича детал ясаётган пайт акс эттирилган.

ЧТК-ТАСС фотоси.

«ЯЛЛА»ГА ТАҲСИН

ВАРШАВА. ТАСС мухбири В. Михальченко хабар беради:

Бу ерда социалистик мамлакатлар эстрада коллективларининг «Эстрада баҳори — 1972» деган халқаро фестивали ўтказилди. Фестивалда қатнашган совет артистлари Варшавадаги маданият ва фан саройининг конгресслар залида берган концертдан кейин шу ерда чиқадиган «Курьер Польски» газетаси: «Варшава эстрадасида тошкентлик ёш ўзбек созандалари энг катта муваффақият қозондилар» деб ёзди. Ўзбек миллий куйлари асосида яратилган асарлар Варшава томошабинларига айниқса манзур бўлганлигини газета таъкидлади.

Варшавадаги концертдан кейин совет артистлари, «Ялла» ансамбли ҳам халқ Польшаси бўйлаб катта гастроль сафарига чиқди. Улар Краков, Люблин, Опполе, Познань, Катовицида ўз санъатларини қамойиш қиладилар, ниҳоят 29 апрель куни Варшавада катта концерт қўйиб бериб, шу билан ўз гастролларини тугаллайдилар.

«АПОЛЛОН-16»НИНГ ОЙГА ПАРВОЗИ

НЬЮ-ЙОРК, 17 апрель. (ТАСС). Кеча Москва вақти билан соат чамаси 21 да Кеннеди бурунидан «Сатурн-5» учирувчи ракетаси ёрдамида «Аполлон-16» космик кемаси учирилди. Кема ичида космонавтлардан Жон Янг, Чарльз Дьюк ва Томас Маттинглилар бор.

Кема Ер атрофидаги орбитага чиқиб олганидан кейин орадан тахминан икки ярим соат ўтгач, учирувчи ракета двигателини такрорий ишга солиш йўли билан Ойга учиш траекториясига чиқарилди. Сўнгра ой кабинаси билан бирга асосий блок ракетанинг учинчи босқичидан ажралди. Ердан салкам 11 минг километр масофада космик кема бўлимларининг жойи ўзгартирилиб, улар туташтирилди.

Космонавтлардан Янг билан Дьюк 20 апрель куни ой кабинасида Ойнинг кўзга кўринадиган томони шарқи-жанубий қисмининг декард кратери яқинидаги тоғли районга қўниши планлаштирилмоқда. Маттингли Ой атрофи орбитасида учиб юрадиган асосий блокда қолади.

Планга кўра Жон Янг билан Чарльз Дьюк Ой юзасида 73 соат бўлиб, уч марта Ой сатҳига чиқадилар. Улар теварак атрофдаги манзарани тадқиқ қилиш учун «Аполлон-15» кемасида космонавтлар фойдаланган «ой вездеходи» ёрдамида ҳаракат қиладилар.

Ой сатҳидаги тадқиқотлар программасида вулкан ҳаракати нишоналарини қидириб топиш мўлжалланган. Олимлар космонавтларга Ойдаги кратерлар илгари тахмин қилинганидек метеоритлар тушиши натижасида ҳосил бўлган чуқурликлар бўлмай, балки аллақачонлар сўниб қолган вулканлардир, деган назарияни текширишга уриниб кўришни таклиф қилдилар.

Программага мувофиқ «Аполлон-16» 28 апрель куни Ерга қайтиб келиши керак.

Кема командири Жон Янг — космосни тадқиқ қилиш Америка программасининг ветеранидир. У — 41 ёшда, АҚШ ҳарбий денгиз кучларининг капитани. Янг 1962 ва 1966 йилларда «Жемини» кемаларида икки марта парвоз қилган. 1969 йилда Ой атрофини учиб ўтган «Аполлон-10» кемасида асосий блокнинг учувчиси ҳам бўлган.

«Аполлон-16» асосий блокининг учувчиси Томас Маттингли «Аполлон-13» кемаси экипажининг составида бўлган эди, лекин охирги пайтда врачлар уни алмаштиришни зарур деб топган эдилар. «Аполлон-16» экспедицияси составидаги 36 яшар Томас Маттингли космосга биринчи бор парвоз қилди. У — ҳарбий денгиз кучларининг лейтенант-командиридир.

Ой кабинасининг учувчиси, ҳарбий ҳаво кучларининг 36 ёшли подполковниги Чарльз Дьюк ҳам космосга биринчи марта учди. У «Аполлон» программасидаги парвозлардан бирида дублер бўлган эди.

Халқаро мавзуда

«ТИНЧЛИК ҲУЖУМИ ДАВОМ ЭТМОҚДА»

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев партия XXIV съездининг минбаридан туриб баён қилган совет тинчлик программаси ҳозирги халқаро муносабатларнинг муҳим омили бўлиб қолди. Ер куррасидаги ғоят хилма-хил сиёсий доираларнинг вакиллари ҳозир шундай хулосага келмоқда. Франс пресс агентлиги СССР билан Ироқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик қилиш тўғрисида тузилган Шартноманинг аҳамиятини баҳолаб таъкидлайдики «ушбу Шартноманинг имзоланиши Совет Иттифоқи бир йил аввал бўлган партия XXIV съездидан кейин кенг қулоч ёйдирган дипломатия ҳужуми чоғида эришилган яққол натижаларнинг янги тимсоли бўлиб хизмат қилади».

Жаҳон прогрессив жамоатчилиги Совет партия-ҳукумат делегациясининг Ироққа қилган визити якунларини даставвал жаҳон социализми кучлари ва миллий озодлик ҳаракатлари жипслиги ўсиб бораётганлигининг яна бир далили деб билмоқда. «Шартнома тузилиши,—деб ёзади Бағдоднинг «Ал-Жумхурия» газетаси, Ироқ халқининггина эмас, шу билан бирга барча араб мамлакатлари халкларининг ҳаётида жуда муҳим тарихий воқеадир».

СССРнинг миллий мустақилликка эришган давлатлар билан тузган бошқа шартномалари сингари Совет—Ироқ Шартномаси ҳам ҳар икки мамлакат манфаатларига тамомила мувофиқ келади. Шартнома Совет Иттифоқининг ёрдами билан Ироқда миллий негизлари яратилиши муносабати билан ўтказилган тантаналар чоғида имзоланганлигининг аҳамияти ғоятда каттадир. Ироқнинг асосий бойлиги бўлмиш нефть ҳозиргача талон-торож объекти ва даставвал жуда катта халқаро нефть монополияси «Ирак петролеум компани» бойиш манбаи бўлиб келган эди.

Бу компаниянинг Ироққа ҳеч қандай дахли йўқлиги маълум. Компания акцияларининг 95 проценти Англиянинг «Бритиш петролеум», Англия—Голландиянинг «Ройял датч шелл» Франциянинг «Компани Францис де петроль» ва Американинг «Ниер ист девелопмент» каби таниқли чет эл монополияларининг қўлидадир. Араб давлатларида прогрессив режимларнинг қарор топиши ушбу мамлакатларда чет эл монополиялари ҳукмронлиги ва зўравонлиги даврига, бир халқни иккинчи халққа гиж-гижлатиш даврига, хунрезлик, сиёсий найранг, порахўрлик, монополияларнинг хоҳишини бажарувчи ва халқ манфаатларига хиёнат қилувчи қўғирчоқ режимлар даврига барҳам беради.

ҚУРОЛСИЗЛАНИШГА ҚЎШИЛГАН ҲИССА

Бактериологик қурол ишлаб чиқиш, ясаш ва запасларини тўплашни тақиқлаш ҳамда бундай қуролларни йўқотиб юбориш тўғрисидаги конвенциянинг 10 апрелда тантанали равишда имзоланиши совет тинчлик программасини амалга ошириш йўлида босилган муҳим қадам бўлди. Бу қадам Осиё ва Африка, Европа ва Латин Америкасидаги кўп давлатлар билан биргалашиб ҳаракат қилган социалистик мамлакатларнинг узоқ муддатдан бери сарфлаётган куч-ғайратларининг натижасидир. Жаҳон жамоатчилигининг якдиллик билан берган баҳосига кўра Москва, Вашингтон ва Лондонда бир вақтда имзоланган конвенция реал қуролсизланиш ишига қўшилган муҳим ҳиссадир.

Бу битим, деди ГДР ташқи ишлар министри О. Винцер, инсониятни ғоятда хавфли қуролдан халос қилади. Америка журналисти С. Херш биологик қурол тўғрисида ёзган китобидаги фактлар шу қурол хавф-хатарининг кўламларини яққол кўрсатиб беради. Масалан, икки миллиарддан зиёд кишига касал юқтирмоқ учун бруцеллёз қўзғатувчи микробларнинг 30 грамми кифоядир. Касал юқтирувчи бактерия ортган битта самолёт 100 минг квадрат километргача территорияни, яъни Голландия, Бельгия ва Люксембург жами майдонидан катта майдонда касаллик қўзғаши мумкин.

Жаҳон матбуотининг якдиллик билан берган баҳосига кўра, яқиндагина тузилган конвенция қуролсизланиш тўғрисидаги музокара қатнашчиларига урушни химиявий воситалар билан олиб боришни тугатиш тўғрисида тузиладиган битим ишлаб чиқишга катта эътибор билан қарашларига имкон беради. Совет Иттифоқи социалистик мамлакатлар номидан тегишли конвенция лойиҳасини Женевадаги қуролсизланиш комитети муҳокамасига қўйди. Бу муҳим ҳужжат урушда химия қуроли қўлланишни тақиқлаш тўғрисида 1925 йилдаёқ тузилган Женева протоколи бошлаб берган олижаноб ишни давом эттиради.

Аммо бу протоколни Қўшма Штатлар ҳанузгача ратификация қилган эмас. Социалистик мамлакатлар биологик ва химик қурол бир вақтда тақиқланишига эришмоқ учун бир неча бор уриниб кўрган бўлсаларда, ҳар сафар Ғарб давлатларининг қаттиқ қаршилигига дуч келдилар. Америка ҳарбийлари Ҳинди-Хитойда ҳозиргача кўздан ёш оқизадиган газлар ва дефолиант моддалар ишлатиб келаётганлиги тўғрисидаги ҳаммага маълум факт бу ишда катта роль ўйнаётган бўлса керак.

(ТАСС).

СПОРТ

ФУТБОЛ — ХОККЕЙ

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ДАВРА

Чехословакиянинг пойтахтида давом этаётган жаҳон хоккей чемпионати ўйинларининг ҳал қилувчи иккинчи даврани бошланди. Жаҳон чемпионлари — совет терма командаси биринчи даврани пешқадам сифатида якунлади. Хоккейчиларимиз довон ошиш олдидан Швеция командаси билан куч синашиб, 11:2 ҳисобида ғалаба қозондилар. Шу куни ЧССР командаси Финляндия хоккейчилари билан ўйнаб, 5:3 ҳисобида ютди.

Иккинчи давра ўйинлари Швейцария — ЧССР учрашуви билан бошланди. Бу ўйинда чехословак хоккейчилари швейцарияликлар дарвозасига 12 шайба киритиб, ўз дарвозаларидан 2 шайба ўтказиб юборишди. Шайба куни, шунингдек, совет хоккейчилари ГФР командаси билан ўйнаб, дарвоза қизил чироғини жавобсиз 7 марта ёқишга муяссар бўлдилар. Якшанба куни Швеция — Швейцария ҳамда Финляндия — ГФР командалари учрашдилар. Бу ўйинлар 8:5 ҳамда 13:3 ҳисобида тугади.

Ўйинлар жадвалининг ана шу учрашувларидан кейинги кўриниши қуйидагича бўлди:

	У	Ш	О
СССР	6	52-9	11
ЧССР	6	51-11	11
Швеция	6	35-22	8
Финляндия	6	29-28	4
ГФР	7	15-60	2
Швейцария	7	17-69	2

КАТТА СОВРИН ДАЪВОГАРИ

Республикамиз пойтахтида «Тошкент музи — 72» шиори остида ўтказилаётган анъанавий хоккей мусобақалари қизғин давом этмоқда. Республикамиз марказий газеталари — «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока» соврини учун бугунгача олий лига командалари 13 учрашув ўтказдилар. Катта хоккей вакиллари — олий лигачилар билан биринчи марта куч синашаётган тошкентлик спартакчилар муҳлислар эътиборини қозонишмоқда.

Тошкент турнири мусобақаларида бу йил ҳам пешқадамликни москвалик спартакчилар қўлдан беришмаяпти. Уларнинг ўтган йилги турнирда биринчиликни қўлга киритганликларини муҳлислар яхши билишади. Пойтахт спартакчилари бу сафар ҳам мағлубиятсиз ўйнаб, ўйинлар жадвалига сарвонбошилик қилганликлари ҳолда катта совринга асосий даъвогар бўлиб туришибди. Ўтган якшанбадаги учрашув спартакчилар — Тошкент ва Москва командалар ўртасида бўлди. Ўйинда ҳисобни очиш майдон эгалари — тошкентлик спартакчиларга насиб этди. Лекин москвалик спартакчилар ҳужумкорликка куч бериб, майдон эгалари дарвозасига 6 шайба киритишга эришдилар.

«ЗАРЯ» ПЕШҚАДАМ

Янги футбол мавсумининг учинчи тур мусобақалари ҳам бўлиб ўтди. Олий лигачилар ўйинида ҳозирча ворошиловградлик зарячилар мағлубиятсиз ўйнаб, уч ўйиндан 6 очко тўплашга эришдилар. «Заря» — «Динамо» (Москва) учрашуви муҳлислар эътиборини тортди. Дам олиш куни ўтказилган бу ўйинда ғалаба келтирган ягона тўпни киритиш ворошиловградликларга насиб этди. Қолган ўйинлар қуйидагича тугади: «Динамо» (Киев) — «Днепр» 2:1, «Торпедо» — «Арарат» 0:5, «Динамо» (Минск) — «Динамо» (Тбилиси) 1:0, «Зенит» — Нефтчи» 3:1, «Спартак» — «Карпат» 0:1, ЦСКА — «Қайрат» 1:0.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
ТЕЗ КУНДА!
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
«ТОҒ ГЎЗАЛИ»
С. САИДМУРОДОВ асари. А. МУҲАМЕДОВ музикаси.
(2 парда, 4 кўринишли музикали комедия)
Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Абдурашид РАҲИМОВ.
Дирижёр — Набi ЖАЛИЛОВ.
Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. ВИЗЕЛЬ
Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.
Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ.
Концертмейстерлар — М. А. ФУРМАН, А. Б МАЛИНА.
Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИТДИНОВА.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
19 АПРЕЛДАН БОШЛАБ
БЕГЕМОТ, КЕНГУРУ ФИЛ, ЗЕБРА, АЙИҚ, ТУЛКИ, ПЕЛИКАНЛАР ВА БОШҚА ҲАЙВОНЛАР ИШТИРОКИДАГИ
КАТТА АТТРАКЦИОН ГАСТРОЛЛАРИ
Аттракцион раҳбари — Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган артист
МАНСУР ШИРВАНИ
«БИЗ—БОКУДАНМИЗ»
ОЗАРБАЙЖОН ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
Томошалар кеч соат 7 яримда; шанба ва якшанба кунлари кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади.
Олдиндан билет сотиш кассаси ишламоқда.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Моҳир қўллар, 18.25 — Ахборот, 18.50 — Коммунист, 19.25 — Ахборот, 19.45 — МОСКВА. 20.00 — ТОШКЕНТ. Экишда суръат ва сифат, 20.15 — Қизлар давраси, 21.30 — МОСКВА. Вақт. 22.00 — Футбол: СССР — Перу, 23.45 — ТОШКЕНТ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 18.25 — МОСКВА, 13.30 — Концерт, 19.00 — Концерт-очерк. 19.45 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм, 20.00 — МОСКВА. Ленин истиқболига (бадиий фильм), 21.30 — ТОШКЕНТ.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт, 8.25 — Халқ талантлари концерти, 9.30 — МОСКВА. «ЕР ВА ЭЛ» радиожурнали, 10.25 — Ўзбек опералларидан парчалар, 11.15 — «Институт ва лабораторияларда» туркумидан, 11.30 — Т. Ражабов шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар, 12.15 — Ўзбек куйлари, 13.30 — Совет композиторлари асарларидан концерт, 16.10 — «Мен Совет Иттифоқи гражданиман», 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 18.10 — Ўзбек халқ куйларидан «Эшвой» ва «Сегоҳ», 18.40 — Спорт эшиттириши, 19.20 — Қорақалпоқ куйлари, 20.00 — «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси, 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт, 21.50 — «Саломатлик — туман бойлик», 22.15 — Концерт, 22.40 — Р. Гамзатов. «Овулдан хат». Радиокомпозиция, 23.15 — «Дам олиш соатида». Концерт, 24.00 — Тунги музикали программа.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 18/IV да Ойжамол, 19/IV да Русалка.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/IV да Ажал минораси, 19/IV да Бой ила хизматчи.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/IV да Фарғона тонг отгунча, 20/IV да Ҳалима.

КИНО

Жиноятчи «Уэмбли» стадионида ўтирибди — «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА», САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Генерал учун тузоқ — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Муҳаббат фожиаси — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 1 ва кеч 6 да).

Олтин ўқ — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Она муҳаббати — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Любавинларнинг тугатилиши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг «Узгипротехбыт» лойиҳа-технология институти коллективи шу институтнинг директори М. З. Зиявуддиновга онаси

Жўрахон МУҲИДДИНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Зонал илмий-тадқиқот ва типовой-экспериментал лойиҳалаш институти («ТашЗНИИЭП») коллективи қурилиш конструкциялари бўлимининг раҳбари А. М. Муҳиддиновага онаси

Жўрахон МУҲИДДИНОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар халқ маорифи ва С. Раҳимов район халқ маорифи бўлимлари ҳамда район касаба союз ташкилоти С. Раҳимов районидаги Наримонов номли 15-мактаб директори

Ғуломназир ЖАЛИЛОВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333653. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—21—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. — 91. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 03397.